



gemeente  
**Zoetermeer**



**Hoogheemraadschap  
van Schieland en de  
Krimpenerwaard**

# **Integraal onderhoud Zoetermeer Zuid-Oost**

## **Perceel 2 Oosterheem**

### **Bijlage 9**

## **Programma van Eisen**

Versie: Definitief  
Datum: 1 juli 2026

## Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Algemene beschrijving .....</b>	<b>4</b>
1.1	Projectbeschrijving .....	4
1.1.1	Aanleiding.....	4
1.1.2	Algemene inhoud van de Opdracht.....	4
1.1.3	Bestaande situatie.....	5
1.1.4	Gewenste situatie (ambitie vanuit de beheervisie).....	5
1.2	Doelstellingen .....	7
1.3	Basisprincipes van de Overeenkomst .....	7
1.4	Beschrijving areaal: Oosterheem .....	9
1.4.1	Ligging en omvang (areaal).....	9
1.4.2	Parels: .....	10
1.4.3	Aandachtspunten: .....	11
1.5	Vertegenwoordiging van de Opdrachtgever .....	12
<b>2</b>	<b>Voorwaarden .....</b>	<b>13</b>
2.1	Van toepassing zijnde voorwaarden .....	13
2.2	Uitvoeringsplan.....	13
2.3	Ecologisch werkprotocol.....	14
2.4	Maandrapportage .....	14
2.5	Jaarrapportage .....	15
2.6	Overige rapportages.....	15
2.7	Uitvoeringsdossier .....	16
2.8	Voortgangsoverleg .....	17
2.9	Evaluatie.....	17
2.10	Kwaliteitsborging en schouw.....	17
2.11	Beheersing van afwijkingen .....	18
2.12	Wijzigingen.....	18
2.13	Omgevingsmanagement.....	19
2.14	Veiligheid en Gezondheid .....	19
2.15	Gegevensverwerking in GeoVisia.....	20
2.16	Werktijden .....	21
2.17	Verkeersmaatregelen.....	22
2.18	Gevonden voorwerpen, gevaarlijke voorwerpen .....	22
2.19	Vrijkomende materialen .....	23

2.20	Verband met andere werken.....	24
2.21	Verzekeringen.....	24
<b>3</b>	<b>Prestatie-eisen .....</b>	<b>25</b>
3.1	Type onderhoudswerkzaamheden .....	25
3.2	Kwaliteitsniveaus en overige scope.....	25
3.3	Aanvullende prestatie-eisen .....	26
3.3.1	Algemeen .....	26
3.3.2	Groen .....	29
3.3.3	Blauw.....	39
3.3.4	Grijs.....	42
3.3.5	Meubilair.....	46
3.3.6	Overige.....	48
3.3.7	Onderhoud op basis van regie .....	49
3.3.8	Huisvaderschap en samenspraak .....	50
3.3.9	Afhandeling meldingen.....	50
3.3.10	Biodiversiteit.....	51
3.3.11	Verbetervoorstellen inrichting en beheer .....	52
3.3.12	Advisering projecten.....	52
3.3.13	Social Return On Investment .....	52
3.3.14	Optionele scope .....	52

# 1 Algemene beschrijving

## 1.1 Projectbeschrijving

### 1.1.1 Aanleiding

Al geruime tijd maakt Opdrachtgever een ontwikkeling door van traditionele bestekken naar moderne contractvormen waarbij steeds meer initiatief en innovatieve oplossingen worden overgelaten aan de ondernemers. Daarbij is de afgelopen periode ervaring opgedaan met een nauwe samenwerking tussen gemeente Zoetermeer en het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, waarbij het opdrachtgeverschap voor onderhoud aan de arealen van beide opdrachtgevers in één overeenkomst is gecombineerd. Deze manier van samenwerken is positief bevallen en wordt daarom voortgezet. Uitgangspunt hierbij is dat deze samenwerking een meerwaarde oplevert voor de kwaliteit van de Opdracht, de omgeving en de biodiversiteit.

Waar de Opdrachtgever in het verleden steeds heeft gekozen voor het contracteren van het Integraal onderhoud op basis van de UAV-gc, kiest de Opdrachtgever voor deze Overeenkomst voor een andere contractvorm. Vanuit het richten op de regietaak is gekozen om de Opdracht onder de VNG Inkoopvoorwaarden op de markt te zetten. Aanleiding hiervoor is de complexiteit die de UAV-gc met zich meebrengt in zowel de voorbereiding als de uitvoeringsfase. Om beter aan te sluiten bij de werkwijze die in de praktijk wordt gevolgd, is gekozen voor een andere contractvorm.

De kern van de Overeenkomst is echter vergelijkbaar gebleven. Het grootste deel van de werkzaamheden dient de Contractant te organiseren, plannen en uit te voeren, waarbij wordt voldaan aan de door Opdrachtgever bepaalde prestatie-eisen. Echter, de ervaring leert dat niet alle beheerwerkzaamheden in de openbare ruimte zich goed lenen voor een prestatiecontract. De Opdrachtgever heeft er daarom voor gekozen om enkele werkzaamheden op te nemen in een RAW-Raamovereenkomst 'Snoeien bomen, vervangen bomen en plantsoen' en een RAW-Raamovereenkomst 'Onderhoud primair water'. Deze RAW-Raamovereenkomsten maken integraal onderdeel uit van deze Overeenkomst. Dat betekent ook dat de eisen en voorwaarden die in dit Programma van Eisen van toepassing zijn op de RAW-Raamovereenkomst, tenzij hiervan expliciet wordt afgeweken.

### 1.1.2 Algemene inhoud van de Opdracht

In hoofdlijnen bestaat de Opdracht uit het zijn van een goed huisvader in het areaal van de Overeenkomst. Dit betekent niet alleen het 'strikt' uitvoeren van de prestatie-eisen, maar ook het zijn van de oren en ogen van de Opdrachtgever in het gebied, het betrekken en informeren van belanghebbenden bij het uitvoeren van de werkzaamheden en het adviseren over verdere verbeteringen in het areaal. Ook het afhandelen van meldingen en het helpen op orde houden van de areaaldata zijn belangrijke taken van de Contractant.

Inhoudelijk ziet de Opdracht op het uitvoeren van Planmatig onderhoud en 'Onderhoud op basis van regie' op de volgende beheeraspecten:

- Groen
- Blauw
- Grijs
- Meubilair
- Overig

Het Projectmatig onderhoud ziet op:

Het snoeien van bomen, vervangen van bomen en plantsoen en grasherstel speelvelden (via RAW-Raamovereenkomst – bijlage 10C);

Het onderhouden van primaire watergangen (via RAW-Raamovereenkomst – bijlage 10D)

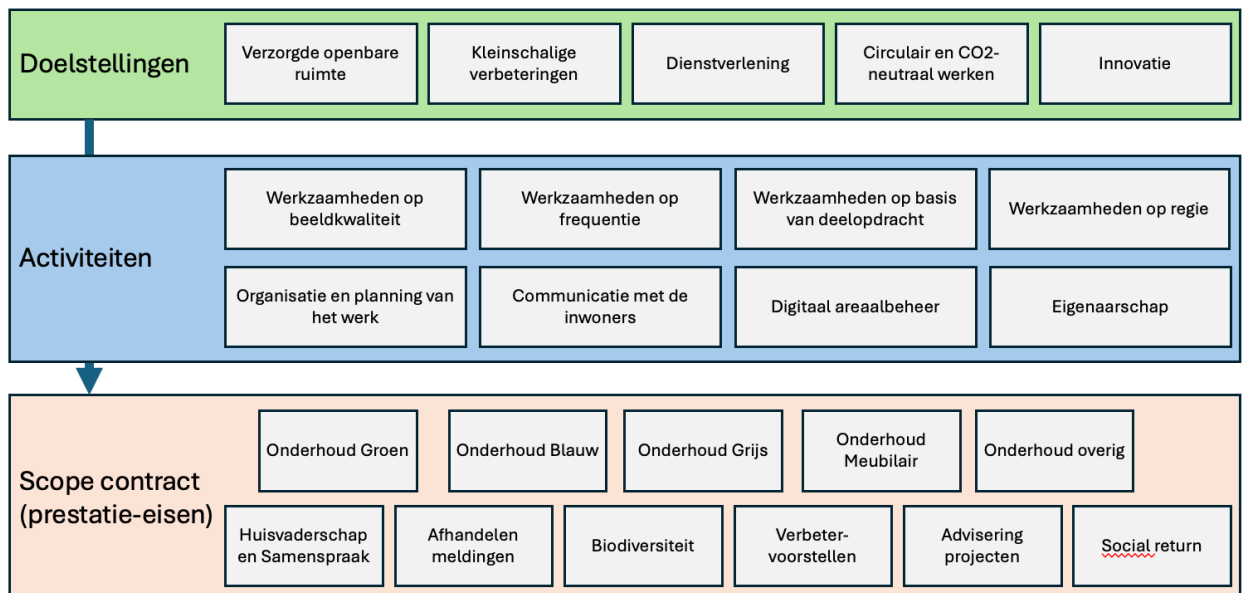
Als Optionele scope is het uitvoeren van kleine projecten t.a.v. aanpassingen in het areaal meegenomen in de Overeenkomst. De Optionele scope is nader toegelicht in paragraaf 3.3.14 van dit Programma van Eisen.

### 1.1.3 Bestaande situatie

In 2019 is de huidige onderhoudsovereenkomst voor het Integraal onderhoud in Oosterheem van start gegaan. De bestaande onderhoudsovereenkomst loopt af op 28 februari 2027.

### 1.1.4 Gewenste situatie (ambitie vanuit de beheervisie)

De Opdrachtgever heeft een aantal doelen (effecten) geformuleerd voor het integraal onderhoud aan de openbare ruimte, waarvan zij verwacht dat de Contractant deze doelen realiseert met de uitvoering van de Opdracht. In de structuur van de Overeenkomst worden de doelstellingen nader uitgewerkt in de prestatie-eisen en aanvullende prestatie-eisen die samen de scope de Overeenkomst vormen.



#### Verzorgde openbare ruimte met tenminste het behoud van de huidige biodiversiteit:

De Opdrachtgever streeft naar een verzorgde openbare ruimte die er schoon en netjes bijligt en heel en veilig is. Daartoe onderhoudt de Contractant het areaal overeenkomstig de prestatie-eisen. Onderdelen van de verzorgde openbare ruimte zijn ook dat:

- De Contractant de Opdrachtgever ontzorgt door een proactieve houding in de organisatie en uitvoering van het werk. Daarbij is de Contractant gericht op een continu verbeterproces voor organisatie en uitvoering van de Opdracht. Hiertoe overlegt de Contractant met de Opdrachtgever;
- De Contractant de werkzaamheden efficiënt, transparant, meetbaar organiseert en verantwoording aflegt;
- De Contractant het areaal ook digitaal op orde houdt en mutaties ter goedkeuring voorlegt aan de Opdrachtgever;
- De Contractant zorgt dat de beheermaatregelen bijdragen aan het behouden of verbeteren van de biodiversiteit en mogen in ieder geval geen negatieve invloed hebben op de biodiversiteit.

#### Kleinschalige verbeteringen:

Opdrachtgever wil vanuit het Integraal onderhoud inspelen op vragen, behoeften, wensen van de inwoners voor kleinschalige verbeteringen in de openbare ruimte. De inwoners kunnen hiervoor de Contractant en/ of de Opdrachtgever benaderen. De initiatieven worden altijd met elkaar afgestemd. Na instemming over de aanpak door Opdrachtgever realiseert de Contractant (samen met inwoners) de kleinschalige verbetering.

#### Dienstverlening:

De inwoners centraal stellen is het uitgangspunt in de service en dienstverlening die we willen terugzien in het Integraal onderhoud. De inwoners gebruiken meerdere (moderne)kanalen en weten de Opdrachtgever steeds sneller te vinden als zij iets willen melden ten aanzien van het onderhoud van de openbare ruimte. De Contractant ontzorgt hierin de Opdrachtgever. Daarvoor is de Contractant omgevingsbewust en publieksgericht. De Opdrachtgever wil dat de Contractant zichtbaar en herkenbaar in de wijken aanwezig is en goed aanspreekbaar en benaderbaar is voor de inwoners. We vragen van de Contractant een adequate en proactieve benadering in de communicatie met de inwoners over de uitvoering van het integraal onderhoud. Tijdige en correcte communicatie is essentieel. Overlast door werkzaamheden wordt zoveel als mogelijk voorkomen, of anders tijdig gemeld aan de omgeving waar de werkzaamheden overlast zullen veroorzaken. Meldingen worden tijdig en correct afgehandeld.

#### Circulair en CO2-neutraal werken:

De Opdrachtgever wil voor het integraal onderhoud toewerken naar een circulaire en CO2-neutrale uitvoering. In lijn met het landelijk beleid koersen we daarbij op een 100% circulaire en CO2-neutrale uitvoering in 2050. De komende jaren wil de Opdrachtgever hierin steeds verdere stappen zetten in de uitvoering.

#### Innovatie:

De Opdrachtgever hecht er grote waarde aan dat in de uitvoering van het Integraal onderhoud de ontwikkelingen in het werkveld worden benut. De Opdrachtgever verwacht van de Contractant dat deze de ontwikkelingen in het werkveld actief volgt en naar mogelijkheid inpast in de

uitvoering van het Integraal onderhoud. Ook staat de Opdrachtgever open om ruimte te maken voor innovaties die de Contractant zelf voorstelt. De Opdrachtgever gaat gedurende de looptijd van de Overeenkomst graag in gesprek met de Contractant om tussentijdse vernieuwingen mogelijk te maken en toe te voegen aan de afspraken bij deze Overeenkomst.

## 1.2 Doelstellingen

In het kader van de te sluiten Overeenkomst wordt van de Contractant verwacht dat zij:

- als een 'goed huisvader' het areaal onderhoudt en zo nodig in overeenstemming met de Opdrachtgever verbetert en eigenaarschap toont, gedurende de contractperiode van de Overeenkomst;
- op basis van vertrouwen samenwerkt met Opdrachtgever;
- een proactieve houding aan de dag legt en de Opdrachtgever ontzorgt;
- omgevingsbewust, publieksgericht, zichtbaar en herkenbaar is en werkt vanuit de behoefte van de gebruikers van de openbare ruimte. Deze maakt zij inzichtelijk en speelt hierop in;
- op een duurzame manier werkt, met daarbij aandacht voor biodiversiteit, natuur, ecologie, hergebruik, afvalreductie en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen;
- volgens de processen binnen de overeenkomst zijn werkzaamheden uitvoert met gebruikmaking van kwaliteitsborging en zelf aantoonbaar dat voldaan wordt aan de uit de overeenkomst voortvloeiende eisen;
- zich tot doel stelt de kwaliteit en processen continu te verbeteren door invulling te geven aan een zelflerende organisatie.

## 1.3 Basisprincipes van de Overeenkomst

### *De Overeenkomst*

De Opdrachtgever stelt zich tot doel het onderhoud met de bijbehorende objecten op een veilige, integrale, duurzame en kostenbewuste wijze uit te voeren. Het onderhoud is gericht op de belanghebbenden, zodat de betrouwbaarheid en veiligheid van de openbare ruimte gewaarborgd blijft en het te onderhouden areaal een significante bijdrage kan leveren aan de bereikbaarheid en leefbaarheid van de gemeente. In dat kader zijn onderhoud- en instandhoudingwerkzaamheden zo veel mogelijk geïntegreerd. De Overeenkomst heeft betrekking op het in stand houden van een bepaald kwaliteitsniveau, zoals vastgelegd in dit Programma van Eisen en de Inschrijving van de Contractant.

### *Relatie Contractant - Opdrachtgever*

De Overeenkomst beoogt een andere relatie tussen de Contractant en de Opdrachtgever dan bij traditionele contracten. Er is geen sprake meer van een 'aannemer' die vrijwel uitsluitend uitvoert, maar van een Contractant die meer optreedt als serviceverlener. De Overeenkomst gaat uit van gelijkwaardigheid tussen Contractant en Opdrachtgever en richt zich op een positieve samenwerking tussen contractpartijen.

De Overeenkomst probeert zo min mogelijk voor te schrijven wat de Contractant moet doen en op welke manier. De Overeenkomst beschrijft vooral het doel dat de Opdrachtgever voor ogen

heeft en wat in dit verband de randvoorwaarden en minimale eisen zijn die worden gesteld aan de toestand van het te onderhouden areaal en de processen die door de Contractant worden ingericht.

In dit kader moet ook artikel 14 van de Overeenkomst worden beschouwd. De Opdrachtgever zal, indien een situatie is ontstaan waarvoor een boete als opgenomen in artikel 14 van de Overeenkomst kan worden opgelegd, in eerste instantie in overleg treden met de Contractant om tot een oplossing te komen. Ingeval een gezamenlijke oplossing niet haalbaar is, of er sprake is van een trend waarbij dezelfde situatie steeds opnieuw besproken moet worden, kan de Opdrachtgever een schriftelijke ingebrekestelling inclusief redelijke hersteltermijn opstellen en richting de Contractant versturen. Indien de situatie niet binnen de hersteltermijn wordt opgelost, dan zal de Opdrachtgever overgaan tot het opleggen van een boete als opgenomen in artikel 14 van de Overeenkomst.

#### *Verantwoordelijkheden*

In tegenstelling tot de meer traditionele overeenkomsten, is in deze Overeenkomst het essentiële uitgangspunt dat de verantwoordelijkheden betreffende de Opdracht bij de Contractant liggen, tenzij expliciet anders is aangegeven. Gebruikmaking van onderaannemers is toegestaan, waarbij er een voorkeur voor lokale/regionale partijen is. Indien Contractant wenst om hulppersonen, onderaannemers en derden in te zetten, ziet hij erop toe dat deze niet alleen alle eisen van de Overeenkomst naleven, maar ook dezelfde proactieve houding laten zien, die passend is bij de gedachte van deze Overeenkomst.

#### *Contractbeheersingsfilosofie*

De Opdrachtgever wenst zo min mogelijk in te grijpen in de processen van de Contractant en de wijze waarop hij de Opdracht uitvoert. Desondanks heeft de Opdrachtgever een maatschappelijke en juridische verantwoordelijkheid bij de realisatie van de Opdracht. Met het oog daarop wordt van de Contractant een beheerste werkwijze en borging daarvan geëist. De eisen die gesteld worden aan de beheerste werkwijze zijn uitgewerkt in het Programma van Eisen

Indien de Contractant een werkwijze implementeert die voldoet aan de eisen uit dit Programma van Eisen, geeft dit de Opdrachtgever in het beginsel het vertrouwen dat de Opdracht aan de gestelde eisen voldoet. De Contractant moet de werkwijze dan wel inzichtelijk maken voor de Opdrachtgever, onder andere door het vooraf opstellen en voorleggen van een uitvoeringsplan.

#### *Wijzigingen*

Onderhavige Overeenkomst is gebaseerd op de (beleids)uitgangspunten zoals die zijn vastgesteld voor de start van de aanbestedingsprocedure. De komende jaren kunnen hier wijzigingen in optreden, bijvoorbeeld op het gebied van het toepassen van methodieken ter verbetering van de ecologie of differentiatie in kwaliteitsniveaus binnen het areaal. Daar deze wijzigingen op dit moment nog onvoldoende concreet zijn, worden deze ook niet expliciet meegenomen in deze Overeenkomst. Wanneer de Opdrachtgever voornemens is om een wijziging door te voeren in deze Overeenkomst, treden partijen hierover in overleg. De Contractant brengt de consequenties van de beoogde wijziging transparant en onderbouwd in

beeld. De Opdrachtgever heeft vervolgens de mogelijkheid om de wijziging wel of niet door te voeren en daarbij de consequenties wel of niet te accepteren.

#### **1.4 Beschrijving areaal: Oosterheem**

De Opdracht behelst de wijk Oosterheem in Zoetermeer Zuid Oost. Daarbij komt voor wat betreft de watergangen een gedeelte voor op de bedrijfsterreinen in Zoetermeer Midden, de buurt Dorp en de recreatiegebieden. Oosterheem is één van de grotere wijken van Zoetermeer. Tevens de jongste wijk en een echte Vinex-wijk bedoeld om de woningnood in de Randstad op te vangen. Van oorsprong is het polderland (Binnenwegse polder) en de grootste en nieuwste uitbreidingswijk van Zoetermeer. De bouw is vanaf 2000 gestart met een jong, ruim, modern en gezinsgericht woningaanbod en nog steeds in ontwikkeling. De structuur bestaat uit meerdere buurten, een centraal park en centrum.

De naam Oosterheem is gekozen via een prijsvraag en betekent letterlijk woongebied (heem) in het oosten.

##### **1.4.1 Ligging en omvang (areaal)**

Oosterheem ligt in het noordoosten van Zoetermeer, richting Benthuisen en het Groene Hart. Oosterheem grenst aan de westzijde aan de wijk Noordhove, aan de zuidzijde aan Seghwaert, het buitengebied van Benthuisen aan de noordzijde en het buitengebied aan Bleiswijk aan de oostzijde. De wijk is nog steeds in ontwikkeling en ontworpen als een moderne, complete woonwijk.

Het areaal is vrij typisch voor een moderne uitbreidingswijk; kenmerkend voor Oosterheem:

- Veel nieuwbouwwoningen
- Duidelijke indeling in deelwijken/buurten
- Het Heempark als centrale groenzone en groenstructuren
- Relatief weinig open water, maar wel singels en wadi's
- Aansluiting op natuurgebieden zoals het Bentwoud
- Het wijkcentrum met voorzieningen (winkels, zorg, onderwijs)
- Nadruk op; leefbaarheid, sociale veiligheid en variatie in woningtypes.

Oosterheem is sterk gericht op bereikbaarheid; de randstadrail heeft drie haltes in de wijk en heeft een snelle verbinding naar Den Haag en Zoetermeer centrum. De wijk heeft een goede aansluiting op de A12.

Het gebied beslaat ca. 360 hectare, waarvan 15 hectare water en heeft ca. 25.000 inwoners.

Oosterheem bestaat uit verschillende buurten met eigen identiteit, architectuur en inrichting van straten en openbare ruimte.

- Het Veld
- Tuindorp
- Eilandenbuurt
- Merenbuurt

- Stromenbuurt
- Centrumgebied

Oosterheem heeft 51 adoptiestukken. Dit zorgt voor een mooi en kleurrijk beeld van de wijk en de betrokkenheid van burgers bij het openbaar groen. Door de samenwerking komen bewoners met elkaar in contact, schept het saamhorigheid en hebben ze ook een sociale functie.



Oosterheem

Bij deze Overeenkomst behoren de arealen c.q. systeemgrenzen die zijn opgenomen in de in bijlage 11 en zijn digitaal beschikbaar. De Contractant dient uit deze bestanden zelf de benodigde informatie te halen en accepteert het areaal zoals is gelegen binnen de begrenzing. De bijgevoegde areaalgegevens zijn van juni 2026, vanwege lopende mutaties kunnen deze afwijken van de areaalgegevens ten tijde van de definitieve gunning. Daar mutaties doorlopend optreden, wordt gedurende de uitvoering van de Opdracht gebruik gemaakt van actuele areaalinformatie via het systeem GeoVisia.

#### 1.4.2 Parels:

##### *Speelboerderij Weidemolen*

Is de jongste Speelboerderij van Zoetermeer en ligt naast het Bentwoud. Het bevat een stal met weides, een publieksgebouw met een restaurant een speelplek en een avonturenpad met waterspeelplaats.

De wijktuin biedt plek voor schooltuintjes, heeft een kruidentuin, bessentuin en een boomgaard.

### *Heempark Oosterheem*

Het levendige park vormt een oase midden in de wijk waarin de inheemse natuur de hoofdrol speelt. Een fijne plek om doorheen te wandelen, maar wie echt leert kijken ontdekt een schat aan natuurlijke parels. Het gekwaak van kikkers in de vele waterpoeltjes, de koningslibel boven het wateroppervlak en de frisse geur van oevergrond met de moerasplanten.

Water en landgrenzen lopen hier vloeiend in elkaar over.

Dit stukje wordt vaak bezocht door natuurfotografen.

### *De Vrijbuitter*

Deze natuurspeelplaats ligt in het Heempark. Een heerlijke plek om buiten te spelen waar kinderen alle ruimte krijgen om veilig in de natuur te kruipen, spetteren en graven.

### *De Koningslinde*

Deze staat in het Heempark en is door de burgemeester, een wethouder en leerlingen van de OBS Florence Nightingale geplant ter ere van de kroning van Koning Willem Alexander.

### *Oeverwaluwwand*

Deze is gerealiseerd omdat tijdens de bouw van Oosterheem oeverwaluwen vaak nesten maakten in de hopen zand en grond. Hij ligt aan de Huygensstrat in de ecologische zone. Deze vaste betonnen wand is voorzien van ca 180 gaten gevuld met zand en leem.

## **1.4.3 Aandachtspunten:**

### *Zwerfafval:*

Enkele hotspots met betrekking tot zwerfafval zijn de wijkwinkelcentra, nabij de ondergrondse containers, de parkeerplaats van het DSO-terrein waar veel dumpingen plaats vinden, onder de spoorlijn bij koffi corner Fortune Zernikestraat, in de buurt van de McDonalds en de rondweg om de Praxis bij de Olaf Palmelaan.

### *Onkruid op verharding:*

De technische staat van de verharding is kwaliteitsniveau C, dit houdt in dat de voegbreedte 3 cm mag/kan zijn. Dit is van invloed bij de bestrijding van onkruid op verharding. Daarnaast is er een hoge parkeerdruk wat de bestrijding van onkruid bemoeilijkt.

### *Zeeuwse hagen:*

Het snoeien van de Zeeuwse hagen in de Stromenbuurt vraagt een andere aanpak dan het reguliere onderhoud van de overige hagen in Oosterheem. Deze haag heeft een minimale hoogte van 2,50 meter en staat bovendien op een terp, waardoor het zicht op en achter de haag beperkt is.

In verband met veilig werken en schade aan particuliere eigendommen is het voornemen van Opdrachtgever om de bovenkant van de haag één keer per jaar te snoeien ten opzichte van de zijkant, bij voorkeur in de periode nadat het blad is gevallen. In deze periode is de structuur van de haag goed zichtbaar en ontstaat er tevens beter zicht op de bouwwerken van particulieren achter de haag.

## 1.5 Vertegenwoordiging van de Opdrachtgever

Namens de Opdrachtgever wordt er een contractmanager aangesteld die als gemachtigde van Opdrachtgever optreedt. De contractmanager is daarnaast verantwoordelijk voor:

- Het contractmanagement;
- Afstemming tussen de interne organisatie van Opdrachtgever en de Contractant;

Naast de contractmanager zijn de volgende functies betrokken aan de kant van Opdrachtgever:

- Teammanager Wijk- en gebiedsbeheer: is verantwoordelijk voor het bereiken van de overeengekomen resultaten richting politiek.
- Wijkbeheerder: de ogen en oren van de contractmanager. De Wijkbeheerder heeft een signaalfunctie v.w.b. het naleven van de kwalitatieve voorwaarden van de Overeenkomst. Daarnaast is de Wijkbeheerder voor de Contractant operationeel aanspreekpunt en sparringpartner van de uitvoerder van de Contractant.
- Coördinator onderhoud watergangen / Peilbeheerder (HHSK). De Coördinator is verantwoordelijk voor de naleven van de voorwaarden van de Overeenkomst.
- Daarnaast is de Peilbeheerder voor de Contractant operationeel aanspreekpunt van de uitvoerder van de Contractant voor het onderhoud van de primaire watergangen.
- Gebiedsbeheerder: verantwoordelijk voor de sociale kant in het areaal. Is de sparringpartner van de omgevingsmanager van de Contractant.

## 2 Voorwaarden

### 2.1 Van toepassing zijnde voorwaarden

- 1) Voor zover in de Overeenkomst niet anders is bepaald, zijn op deze Opdracht van toepassing als ware het letterlijk in deze werkbeschrijving opgenomen en zoals zij drie maanden voor de datum van aanbesteding luiden:
  - (a) De Nederlandse normen van de stichting Nederlands Normalisatie Instituut, zoals deze zijn vermeld in het “Normenoverzicht GWW”;
  - (b) Voor zover niet in strijd met lokale verordeningen, moeten de te treffen verkeersmaatregelen bij werken in uitvoering in overeenstemming te zijn met de CROW-publicatiereeks ‘Werk in Uitvoering’ (96A en 96B). Tot de CROW-publicatiereeks ‘Werk in Uitvoering’ behoren mede, als waren zij er letterlijk in opgenomen, de door CROW uitgegeven aanvullingen en aanvullende richtlijnen, zoals deze vanaf de verschijningsdata luiden, tenzij in de aanvullingen of aanvullende richtlijnen de datum van inwerkingtreding is vermeld;
  - (c) De Gedragscode soortenbescherming gemeenten 2025 voor Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en Bestendig beheer of onderhoud versie 2 juni 2025;
  - (d) De Zoetermeerse beschermd flora en fauna;
  - (e) Het Handboek Bomen 2026 (Norminstituut Bomen).

### 2.2 Uitvoeringsplan

- 1) De Contractant stelt uiterlijk 21 dagen na datum van definitieve gunning een uitvoeringsplan op voor het uitvoeren van de Opdracht. Dit uitvoeringsplan betreft een gedetailleerde uitwerking van hetgeen gesteld in het plan van aanpak bij Inschrijving en kent een omvang van maximaal 15 pagina’s (inclusief bijlagen).
- 2) Het uitvoeringsplan bevat hetgeen gesteld in het plan van aanpak bij Inschrijving en tenminste de volgende onderdelen:
  - (a) Een planning waarin de verschillende stappen van de voorbereiding en de uitvoering aan de tijd worden gerelateerd en de tijdsafhankelijkheid van de onderlinge relaties van de deelprocessen tot uiting komen.
  - (b) Een organisatieplan waarin vastgelegd is hoe de Contractant zich heeft georganiseerd om het areaal conform de gestelde eisen op niveau te houden. Onderdeel van dit plan is een organogram dat alle contactpersonen betrokken bij de Opdracht omvat, waarbij per persoon de functie (taken en verantwoordelijkheden), de contactgegevens (telefoonnummers en e-mailadressen) en de eventuele vervangers zijn vermeld.
  - (c) Een beschrijving van de onderhouds- en beheerstrategie om jaarrond aan de gestelde prestatie-eisen te voldoen en de wijze waarop de kwaliteitsborging plaatsvindt, met inachtneming van kaders uit onder meer het Gedragscode soortenbescherming gemeenten 2025 en de Zoetermeerse beschermd flora en fauna.
  - (d) Een beschrijving van de strategie in de vorm van een communicatieplan om de eigen werkzaamheden af te stemmen met het onderhoud wat uitgevoerd wordt door de

gemeente en derden en waarin de interne en externe communicatiestructuur is vastgelegd.

- (e) Een 0-meting ten aanzien van circulair en CO2-neutraal werken;
  - (f) Een invulling van de eisen en voorwaarden die in de RAW Raamovereenkomst (bijlage 10) ten aanzien van het uitvoeringsplan zijn vermeld.
- 3) De Contractant legt de Opdrachtgever desgevraagd alle relevante documenten waarnaar in het uitvoeringsplan wordt verwezen, ter inzage voor.

### **2.3 Ecologisch werkprotocol**

- 1) De Contractant stelt uiterlijk drie maanden na datum van definitieve gunning een uitvoeringsprotocol op. De Opdrachtgever stelt een format voor het uitvoeringsprotocol beschikbaar na gunning (met daarin relevante informatie zoals, Natuurdata van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), potentiële leefgebieden, huidige beschermde soorten, een verwachtingenkaart etc.). De Contractant dient dit format in te vullen voor de specifieke werkzaamheden uit deze Opdracht.
- 2) Van de Contractant wordt ook een meldingsplicht verwacht mocht door een wijziging in de wetgeving een bepaalde beschermde soort ineens niet meer beschermd zijn, dan dient dit met de Opdrachtgever besproken te worden. Waarna besloten kan worden of deze soort alsnog gespaard moet worden.

### **2.4 Maandrapportage**

- 1) Iedere eerste week (voor de 8e van de opvolgende maand) wordt door de Contractant een maandrapportage geleverd. Hierin staan de prestaties (prestatieverklaring) van de afgelopen maand en de voorgenomen acties voor de betreffende maand. De rapportage bestaat minimaal uit:
  - (a) Overzicht van stand van zaken van de prestatie-eisen, inclusief een analyse van resultaten van schouwen en inspecties ter onderbouwing;
  - (b) Verbeteracties ten aanzien van de door de Opdrachtgever en Contractant geconstateerde tekortkomingen van de prestatie-eisen;
  - (c) Overzicht van uitgevoerde werkzaamheden ten aanzien van RAW-Raamovereenkomst 'Snoeien bomen, vervangen bomen en plantsoen' (bijlage 10C), ten aanzien van de RAW-Raamovereenkomst 'Onderhoud primair water' (bijlage 10D) en 'Onderhoud op basis van regie';
  - (d) Een overzicht van aangetroffen flora en fauna (inclusief naam soort, locatie, hoeveelheid en GPS-locatie) en beschermende maatregelen die zijn genomen;
  - (e) Overzicht van aangetroffen invasieve uitheemse soorten inclusief getroffen maatregelen;
  - (f) Een overzicht van aangetroffen ziekten en plagen;
  - (g) Een overzicht van gesignaleerde graffiti;
  - (h) Een verantwoording van de inzet van de omgevingsmanager;
  - (i) Communicatie met belanghebbenden, waaronder een overzicht met afhandeling vragen en meldingen (inclusief trendanalyse van aantal meldingen);
  - (j) Voorstellen tot wijzigingen en eventuele verbetervoorstellen;

- (k) Terugkoppeling V&G aspecten;
- (l) Terugkoppeling voortgang verplichting Social return;
- (m) De financiële termijnstaat van de afgelopen maand minimaal uitgesplitst op de onderdelen en van de Overeenkomst (conform artikel 5 en 6);
- (n) Planning voor de komende 6 weken inclusief eventuele wijzigingen;
- (o) Planning en plannen voor verkeersmaatregelen;

## 2.5 Jaarrapportage

- 1) Jaarlijks wordt op 1 februari door de Contractant een jaarrapportage geleverd. De jaarrapportage bestaat minimaal uit:
  - (a) Algehele stand van zaken met betrekking tot de voortgang van de Overeenkomst;
  - (b) Een samenvatting van de afgelopen twaalf maandrapportages (vanaf 1 maart);
  - (c) Stand van zaken met betrekking tot de bijdrage aan de ambities uit de beheervisie;
  - (d) Invulling van het ecologisch werkprotocol en eventuele andere ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en ecologie;
  - (e) De samenwerking tussen Contractant en Opdrachtgever en de samenwerking tussen gemeente Zoetermeer en HHSK t.a.v. deze Overeenkomst;
  - (f) Toekomstige ontwikkeling die de Overeenkomst raken;
  - (g) Verantwoording van toezeggingen plan van aanpak en uitvoeringsplan;
  - (h) Overzicht wijzigingen areaal en uitvoering inclusief meer- en minderkosten (conform paragraaf 2.12);
  - (i) Een opgave van de stappen die worden gezet en de verbeteringen die dit oplevert ten opzichte van de 0-meting Circulair en CO<sub>2</sub>-neutraal (zie ook paragraaf 2.2 sub e). De exacte wijze waarop de opgave en de meting wordt uitgevoerd wordt in onderling overleg bepaald.
  - (j) Een overzicht van:
    - de aard en hoeveelheid van de afgevoerde afvalstromen.
    - de bewijzen van acceptatie van de in de betreffende periode naar een (eind) verwerkingsinrichting vervoerde niet herbruikbare materialen.
    - de aard en hoeveelheid van hergebruikte/bestemde materialen.

## 2.6 Overige rapportages

- 1) De Contractant voert jaarlijks in de week na Nieuwjaar een schouw uit om alle (brand)schades naar aanleiding van Oud & Nieuw in beeld te brengen. De resultaten van deze schouw uitwerken in een overzichtslijst met de schadebeelden, locaties en hoeveelheden (m<sup>2</sup>/stuks) die uiterlijk eind week 1 van betreffend jaar aan de Opdrachtgever wordt overlegd. Contractant maakt gebruik van een format vandalismeter die door Opdrachtgever ter beschikking wordt gesteld.
- 2) De Contractant dient een inboet- en herstellijst bij te houden van beplantingsvakken die niet voldoen aan de normen die gelden voor de 'volledigheid van plantvakken' en grazige vegetaties die niet meer voldoen aan de normen die gelden voor 'kaal oppervlak'. Eveneens

dienen ontbrekende of dode (vorm- en knot)bomen te worden opgenomen, inclusief opname van de exacte stamdiameter t.b.v. opstellen deelopdracht 'verwijderen bomen' (via de RAW-Raamovereenkomst 'Snoeien bomen en vervangen bomen en plantsoen'). Op het moment dat de iepenziekte te constateren is (piekmaanden zijn juni t/m september), dienen deze eveneens opgenomen te worden. Uiterlijk op 15 augustus van ieder jaar dient de inboet- en herstellijst voor heesters, bomen en grazige vegetaties aan de Opdrachtgever te worden overlegd.

## 2.7 Uitvoeringsdossier

- 1) De Contractant en Opdrachtgever werken gedurende de looptijd van de Overeenkomst samen in een digitale omgeving. Deze digitale omgeving wordt door de Opdrachtgever ingericht in Microsoft Teams, de Contractant krijgt hier toegang toe. De Contractant mag advies geven over de inrichting van de digitale omgeving.
- 2) De Contractant is verplicht om een uitvoeringsdossier bij te houden in de digitale omgeving. Doel van dit dossier is open en transparante samenwerking, waarbij de Opdrachtgever altijd inzicht heeft in het volledige uitvoeringsdossier en alle onderliggende documenten.
- 3) Het uitvoeringsdossier dient actueel, betrouwbaar, correct en volledig te zijn. Het uitvoeringsdossier dient minimaal te bevatten:
  - (a) Een actuele planning van de werkzaamheden;
  - (b) Verkeersafwikkelingsplan;
  - (c) V&G-plan- en -dossier;
  - (d) Ecologische werkprotocollen;
  - (e) Inboet en herstellijst beplantingsvakken;
  - (f) Overzicht van bomen in nazorg inclusief einddatum nazorg. Overzicht van bomen in nazorgperiode bij voorgaande aannemer en geplande overdrachtsmoment;
  - (g) Overzicht van alle te werk gestelde medewerkers;
  - (h) Keuringen en beproeving;
  - (i) Vergunningen (aanvraag en verlening);
  - (j) Reeds opgestelde maandrapportages met index (zoekfunctie per thema);
  - (k) Reeds opgestelde jaarrapportages;
  - (l) Resultaten prestatiemetingen, waaronder uitgevoerde schouwingen;
  - (m) De financiële termijnstaten minimaal uitgesplitst op de onderdelen van het contract;
  - (n) Verslaglegging uitvoeringsvergaderingen Contractant - Opdrachtgever en vergaderingen / overleggen met derden;
  - (o) Wijzigingen registratie;
  - (p) Bewijs van oorsprong van geleverde materialen (waaronder teelgrond, bomengrond en bomenzand);
  - (q) Stortbonnen.

## 2.8 Voortgangsoverleg

- 1) Tijdens de uitvoering wordt minimaal éénmaal per maand en wanneer dat nodig is, een voortgangsoverleg gehouden met de Opdrachtgever, Contractant en andere door de Opdrachtgever te bepalen personen of instanties.
- 2) De Contractant is verplicht de vergaderingen bij te wonen.
- 3) De Contractant dient van deze overleggen een verslag op te stellen. Dit verslag dient in concept binnen 5 werkdagen naar de Opdrachtgever te worden verzonden ter beoordeling. Eventuele aanvullingen door de Opdrachtgever volgen in de volgende 5 werkdagen, waarna de Contractant het verslag definitief dient te maken. Het verslag dient door zowel de Opdrachtgever als de Contractant formeel te worden vastgesteld.

## 2.9 Evaluatie

- 1) Tijdens de uitvoering wordt er, naast de benodigde voortgangsoverleggen als genoemd in paragraaf 2.8, minimaal één keer per jaar een evaluatie gehouden met de Opdrachtgever en de Contractant. Tijdens de evaluatie wordt onder meer de jaarrapportage (zie paragraaf 2.5) besproken. Deze evaluatie vindt plaats in de laatste week van februari. De Contractant dient rekening te houden met een tijdsduur van een halve dag per evaluatie. Tijdens de eerste evaluatie zal de transitieperiode aan de orde komen.
- 2) De Contractant is verplicht de evaluaties bij te wonen, mits deze tenminste 10 werkdagen van tevoren zijn aangekondigd.
- 3) Van deze evaluatie wordt door de Contractant binnen 5 werkdagen een verslag gemaakt, die zowel door de Contractant als door de Opdrachtgever binnen 5 werkdagen voor akkoord moet worden ondertekend.

## 2.10 Kwaliteitsborging en schouw

- 1) De Contractant is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbeheersing van alle door hem ten behoeve van de Opdracht te verrichten werkzaamheden en te leveren producten met inbegrip van de werkzaamheden en producten van door hem ingeschakelde zelfstandige hulpverleners en leveranciers. Voor de implementatie en het beheer van de kwaliteit dient de Contractant een bevoegde, voor de Opdrachtgever aanspreekbare en beschikbare persoon aan te wijzen.
- 2) De Opdrachtgever voert eenmaal per maand een schouw van het areaal uit en levert de resultaten van deze schouw aan bij de Contractant. Contractant krijgt hiertoe toegang tot de applicatie waarin de schouwresultaten beschikbaar worden gesteld. Deze schouw wordt uitgevoerd conform de methodiek als omschreven in de CROW Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2023.

## 2.11 Beheersing van afwijkingen

- 1) De Contractant dient een register bij te houden, waar alle geconstateerde afwijkingen in worden opgenomen.
- 2) Onder een afwijking wordt verstaan: het niet voldoen aan een gespecificeerde eis of door Contractant gegeven uitwerking van de eis.
- 3) Indien de Contractant moet afwijken of afwijkingen constateert, moet hij dit onmiddellijk bij de aangewezen persoon van de Opdrachtgever melden. Deze melding mag mondeling plaatsvinden, maar moet binnen zeven dagen met de Opdrachtgever, schriftelijk worden bevestigd, vergezeld van een voorstel voor uit te voeren correcties en alle daaraan verbonden consequenties.
- 4) Indien de Opdrachtgever geconstateerde afwijkingen schriftelijk aan de Contractant rapporteert, moet de Contractant deze binnen zeven dagen met de Opdrachtgever schriftelijk bevestigen, vergezeld van een voorstel voor uit te voeren correcties en alle daaraan verbonden consequenties.
- 5) De Opdrachtgever beslist zo spoedig mogelijk omtrent de acceptatie van de in de afwijkingsrapportage voorgestelde maatregelen en deelt haar beslissing schriftelijk aan de Contractant mee.

## 2.12 Wijzigingen

- 1) De Contractant dient wijzigingen te identificeren en een wijzigingenregistratie bij te houden in het uitvoeringsdossier (zie paragraaf 2.7) en waar nodig een verzoek tot wijziging (VTW) op te stellen.
- 2) Onder wijzigingen areaal en/of kwaliteitsniveaus wordt verstaan wijzigingen in het areaal en/of kwaliteitsniveau gedurende de looptijd van de Overeenkomst. Deze kunnen ontstaan door onder meer beleidswijzigingen, omvorming en/of extra grond ontwikkeling. Een wijziging kan leiden tot een areaaluitbreiding/ verhoging van kwaliteitsniveau of tot een areaalvermindering/ verlaging van kwaliteitsniveau.
- 3) Een wijziging dient de volgende gegevens te bevatten:
  - (a) Naam van de Opdracht;
  - (b) Uniek nummer van de wijziging;
  - (c) Datum van vaststellen van de wijziging;
  - (d) Initiatiefnemer van de wijziging, Opdrachtgever of Contractant;
  - (e) Omschrijving van de wijziging;
  - (f) Opstellen van de wijziging;
  - (g) Omschrijving aanleiding wijziging;
  - (h) Verwijzing naar passage of onderdeel uit het contract waar de wijziging betrekking op heeft;
  - (i) De scope en het resultaat van de wijziging;

- (j) Het effect van de wijziging op de Opdracht;
  - (k) Het effect op reeds geaccepteerde of getoetste Documenten;
  - (l) De planningsconsequenties;
  - (m) Een prijszonderbouding, de prijs en aanvullende voorwaarden;
  - (n) Consequenties voor de risico's van de Opdracht;
  - (o) Locatie waar de wijziging betrekking op heeft.
- 4) Verrekeningen van areaalwijziging, wijziging in kwaliteitsniveaus en/of wijziging in frequentie in uit te voeren beheerwerkzaamheden vindt plaats op basis van een hiertoe op te stellen transparante offerte van de Contractant. De Contractant maakt hierin minimaal inzichtelijk wat de consequenties van de wijzigingen zijn op haar werkzaamheden en planning, evenals bijbehorende kosten. Als basis van de verrekening in kosten geldt de open begroting uit de Inschrijving van Contractant.
- 5) Een wijziging in functie van een beheeronderdeel (omvorming) komt slechts in aanmerking voor verrekening wanneer de consequenties van deze omvorming een minimale drempel van € 5.000 overschrijdt. Contractant dient deze consequenties inzichtelijk te maken en transparant aan Opdrachtgever voor te leggen.

### **2.13 Omgevingsmanagement**

- 1) De Contractant dient invulling te geven aan het omgevingsmanagement, in samenwerking met de gebiedsbeheerder van de Opdrachtgever (zie paragraaf 1.6). Daartoe zet de Contractant een omgevingsmanager in.
- 2) Onderdeel van het omgevingsmanagement is onder meer het organiseren/ bijdragen aan activiteiten als boomfeestdag, buurtsafari's etc., het ontwikkelen en uitvoeren van nieuwe initiatieven om betrokkenheid en samenspraak te vergroten en voor eventuele aanwezigheid bij overlegmomenten met de Opdrachtgever.
- 3) Als uitgangspunt dient de Contractant uit te gaan van de inzet van een omgevingsmanager van 4 – 8 uur in de week. De Contractant rapporteert over de daadwerkelijke inzet van de omgevingsmanager via de maandrapportage (zie paragraaf 2.4). In onderling overleg kan, op basis van de daadwerkelijk inzet en het effect hiervan, de inzet van de omgevingsmanager worden verhoogd of verlaagd.

### **2.14 Veiligheid en Gezondheid**

- 1) De Contractant is verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid (hierna: V&G) gedurende de uitvoering van de Opdracht. De Contractant zorgt voor orde, veiligheid en gezondheid op de locatie. Daarbij is de Contractant verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid van allen die de locatie bezoeken of daar werkzaamheden verrichten. De Contractant organiseert derhalve de nodige toegangsmaatregelen en een relevante V&G-instructie.
- 2) De Opdrachtgever heeft een V&G-plan en RIE op voor de ontwerpfase van de werkzaamheden van deze Overeenkomst opgesteld (zie bijlage 12G).

- 3) De Contractant stelt een V&G-plan op voor de uitvoeringsfase en levert deze uiterlijk 14 dagen voor de start van de uitvoering aan bij de Opdrachtgever. In dit V&G-plan worden minimaal de volgende punten uitgewerkt:
- (a) Gegevens van de Contractant;
  - (b) Naam en functie V&G-coördinator;
  - (c) Overzicht van onderaannemers en contactgegevens;
  - (d) Contactgegevens van de arbeidsinspectie;
  - (e) Belangrijkste telefoonnummers (dichtstbijzijnde ziekenhuis, huisarts e.d.);
  - (f) Vermoedelijke aanvangsdatum en het vermoedelijk aantal uitvoeringsdagen;
  - (g) Geschat aantal medewerkers;
  - (h) Geschat aantal werkgevers/zelfstandigen;
  - (i) Omschrijving hoe de melding, rapportage en afhandeling plaats bij incidenten en (bijna)ongevallen plaatsvindt;
  - (j) Overzicht hoe vaak en op welke wijze worden werkplekinspecties uitgevoerd en door wie;
  - (k) Alarmkaart waarop staat hoe te handelen bij incidenten (projectgegevens, aanwezige BHV'ers, dichtstbijzijnde ziekenhuis, huisarts e.d.);
  - (l) Veiligheidsrisico's voor beheer en onderhoud;
  - (m) Beheersmaatregelen;
  - (n) Overzicht toolbox-momenten;
  - (o) Overige relevante informatie;
  - (p) Asbestinventarisatie.

### 2.15 Gegevensverwerking in GeoVisia

- 1) De Opdrachtgever werkt met de beheerapplicatie GeoVisia van leverancier Progresity. In deze beheerapplicatie is actuele informatie over het areaal aanwezig en worden onder meer nadere opdrachten vanuit de RAW-Raamovereenkomsten klaargezet.
- 2) Contractant is gedurende de looptijd van het Overeenkomst verantwoordelijk voor de signalering van areaalmutaties binnen het areaal in deze Overeenkomst (inclusief RAW-Raamovereenkomst) en heeft de taak afwijkingen in het beheersysteem of de geometrie te rapporteren aan Opdrachtgever. Dit doet Contractant door een mutatievoorstel in GeoVisia aan te maken, uiterlijk 1 maand na het constateren van een onjuistheid in de data. Opdrachtgever controleert deze mutatie vervolgens en implementeert deze na akkoord.
- 3) Contractant is gedurende de looptijd van de Overeenkomst verantwoordelijk voor het dagelijks invoeren van de gewenste data en afmelding van gesnoeide en/of gerooide en/of geplante bomen (elke uitgevoerde werkzaamheid) vanuit de RAW-Raamovereenkomst. Alsmede het invoeren van alle boomkenmerken bij het plaatsen van nieuwe bomen in GeoVisia.
- 4) Om met GeoVisia Online te kunnen werken zijn licenties en geschikte hardware noodzakelijk. Progresity geeft minimale systeemeisen aan. Hogere systeemeisen kunnen de snelheid van verwerking aanzienlijk verhogen.

De kosten van de licentie(s), geschikte hardware en de benodigde dataverbinding voor GeoVisia Online ten behoeve van deze Overeenkomst en de RAW-Raamovereenkomsten worden geacht in de aanneemsom te zijn begrepen. Zorg daarbij voor een provider met een goede dekking in Zoetermeer.

- 5) Gegevensverwerking door Contractant geschiedt uitsluitend in GeoVisia Online (realtime gegevensverwerking/of synchronisatie bij internetverbinding). Voor het gebruik van GeoVisia Online moet de Contractant zich goed laten adviseren door leverancier Progresity.

De hardware configuratie dient te worden samengesteld (en binnen de looptijd van het contract up-to-date gehouden te worden) in overleg met Progresity, zodat de werkzaamheden zonder problemen kunnen worden uitgevoerd. De Contractant dient zelf support en instructie in te kopen bij Progresity.

- 6) Mocht de Opdrachtgever in de toekomst overstappen naar een ander systeem dan GeoVisia, dan treden Partijen in overleg over de consequenties hiervan.

## 2.16 Werktijden

- 1) Het werken buiten 7:00 uur tot 18:00 uur en het werken op zaterdagen, zondagen, feestdagen e.d. vereist de goedkeuring van de Opdrachtgever. Uitzonderingen hierop zijn:
  - Zwerfvuil- en afvalbakkenbeheersing in de winkelgebieden op zaterdagen, zondagen en feestdagen tussen 7:00 uur en 18:00 uur;
- 2) Op wijkontsluitingswegen zijn alleen uitvoeringswerkzaamheden toegestaan tussen 09:00 en 15:00 uur.
- 3) Voor kleinschalige gladheidbestrijding (handwerk) geldt dat deze 7 dagen per week en 24 uur per dag worden kunnen afgeroepen en uitgevoerd dienen te worden.
- 4) De Contractant dient daarnaast inzetbaar te zijn voor ondersteuning van de gemeentelijke (externe) storingsdienst voor calamiteiten met inbegrip van, maar niet beperkt tot, stormschade, extreme regenval, bomen, verkeersmaatregelen, problemen met kolken. Deze werkzaamheden worden in principe op werkdagen binnen de werktijden (07.00-18.00) uitgevoerd, incidenteel zal inzet buiten deze werkdagen/werktijden gevraagd worden. De Contractant dient bij de ondersteuning een proactieve houding aan te nemen en zo snel mogelijk aanwezig te zijn bij het verhelpen van de calamiteit. Uitgangspunt hierbij is aanvang van de werkzaamheden door de Contractant binnen 1 uur na ontvangst van de melding.
- 5) Voor de verrekening van inzet (uren) bij werkzaamheden buiten reguliere werktijden als genoemd in sub 1, geldt een opslag boven op de uurtarieven die zijn afgegeven op de inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van Regie'. Deze opslagen betreffen:

• Maandag t/m vrijdag van 20.00 tot 6.00 uur	125%
• Zaterdag	150%
• Zondag	200%

## 2.17 Verkeersmaatregelen

- 1) Alle werkzaamheden waarbij een (rijdende) verkeersafzetting/-omleiding noodzakelijk is, dienen minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan start werkzaamheden, middels een via [melvin@zoetermeer.nl](mailto:melvin@zoetermeer.nl) te verkrijgen formulier, te worden gemeld en digitaal te worden gestuurd naar [melvin@zoetermeer.nl](mailto:melvin@zoetermeer.nl);
- 2) De Contractant ontvangt van de Opdrachtgever een account voor het softwareprogramma Melvin. De Contractant meldt zelf zijn wegwerkzaamheden in dit programma, waarbij sprake is van een verkeersafzetting of omleiding. Na invoeren van de gegevens wordt deze geaccordeerd door de Opdrachtgever dan wel wordt er contact opgenomen met de Contractant indien zaken dienen te worden aangevuld of toegelicht. Indien de Contractant niet bekend is met het programma Melvin zal vanuit de Opdrachtgever hierover de benodigde uitleg worden verzorgd.
- 3) Bij verkeersafzettingen is het noodzakelijk om naast het formulier ook een verkeersplan ter acceptatie in te dienen.
- 4) Melvin is een digitaal totaaloverzicht van de actuele verkeersmaatregelen in Zoetermeer en is zichtbaar voor derden (ook de hulpdiensten raadplegen dit systeem) via de website van de gemeente Zoetermeer.
- 5) De Contractant is zelf verantwoordelijk voor het tijdig en juist aanleveren van de gegevens.
- 6) De Contractant dient zelf te controleren of zijn werk volledig en correct in Melvin staat en meldt zo nodig wijzigingen via [melvin@zoetermeer.nl](mailto:melvin@zoetermeer.nl).
- 7) In geval de Contractant verzuimt tijdig een volledige melding te doen/ wijziging door te geven etc. zal per geval een korting van € 250,-- op de aanneemsom worden opgelegd.
- 8) Werkzaamheden en activiteiten die buiten worden geconstateerd en niet zijn aangemeld in Melvin worden bij de eindverantwoordelijke wegbeheerder gemeld. Het risico bestaat dat deze werkzaamheden en activiteiten per direct worden stilgelegd.

## 2.18 Gevonden voorwerpen, gevaarlijke voorwerpen

- 1) Wanneer bij de uitvoering van de Opdracht voorwerpen of stoffen worden aangetroffen waarvan redelijkerwijs geacht kan worden dat deze gevaar op leveren voor de omgeving, laat de Contractant dit onmiddellijk weten aan de Opdrachtgever. Hij neemt onmiddellijk, zo mogelijk in overleg met de Opdrachtgever, de door de omstandigheden vereiste veiligheidsmaatregelen. De Opdrachtgever heeft het recht de werkzaamheden in de onmiddellijke omgeving van het voorwerp stop te zetten.

- 2) Meldingen met betrekking tot gevonden gevaarlijke voorwerpen dienen tijdens kantooruren bij de Opdrachtgever kenbaar gemaakt te worden.
- 3) Voorwerpen van waarde tijdens kantooruren afgeven bij de balie van het Stadhuis.
- 4) Meldingen met betrekking tot gevonden voorwerpen dienen gedaan te worden via de onderstaande link: <https://www.zoetermeer.nl/verloren-of-gevonden-voorwerpen-melden>.

### 2.19 Vrijkomende materialen

- 1) Vrijgekomen materialen van verschillende aard moeten van elkaar gescheiden blijven. De Contractant treft maatregelen ter voorkoming van vermenging.
- 2) Tenzij in dit Programma van Eisen anders is aangegeven, moeten vrijgekomen materialen dezelfde dag van de werklocatie worden afgevoerd.
- 3) Vrijgekomen materialen worden geacht voor de Opdrachtgever geen waarde te hebben en worden eigendom van de Contractant, behoudens die materialen die in het areaal incidenteel hergebruikt worden (bijvoorbeeld aanvullen snipperpaden (houtsnippen van takhout zonder blad, alsmede van de hardere houtsoorten) en gebruik van boomstammen om parkeren in bermen te voorkomen). Het vervoeren van snippers en boomstammen naar de gewenste locaties binnen het perceel en ter plaatse verwerken wordt gezien als service vanuit de Contractant, zonder verrekening van kosten of compensatie van eventueel berekende opbrengst.
- 4) Vrijgekomen, niet herbruikbare materialen, vervoeren naar een door het bevoegd gezag erkende (eind) verwerkingsinrichting. Daarbij de procedure volgen die door het bevoegd gezag in de desbetreffende provincie is voorgeschreven.
- 5) De Contractant neemt in het Uitvoeringsdossier (conform paragraaf 2.7) op de bewijzen van acceptatie van de in de betreffende periode naar een (eind) verwerkingsinrichting vervoerde niet herbruikbare materialen. Op de bewijzen van acceptatie moeten de naam, het adres van de inrichting, de aard, de hoeveelheid, de herkomst en de naam en het adres van de vervoerder van de materialen zijn vermeld.
- 6) Indien een verwerkingsinrichting kosten in rekening brengt voor het accepteren van deze materialen, zijn deze kosten voor rekening van de Contractant. Uitzondering hierop zijn kosten die worden gemaakt voortkomend uit werkzaamheden die conform 'Onderhoud op basis van Regie' zijn uitgevoerd. Deze kosten worden afgerekend op basis van daadwerkelijke kosten en bijbehorende stortbonnen.
- 7) Stortbonnen vrijgekomen materiaal en leveringsbonnen van beplanting, bomen, schelpen, en dergelijke opnemen in het uitvoeringsdossier.

## 2.20 Verband met andere werken

- 1) De Contractant dient er rekening mee te houden dat er werkzaamheden in het areaal gelijktijdig gerealiseerd kunnen worden door derden en kunnen ingrijpen op de Opdracht gedurende de gehele contractperiode. Voor werkzaamheden van de gemeente Zoetermeer, zie de projectplanning: Plannen en projecten | Gemeente Zoetermeer
- 2) Indien er bijvoorbeeld huisvuil wordt opgehaald of herbestratingswerk (reconstructie) plaats vindt, ter plaatse van de werkzaamheden van de Contractant, dient er enige coördinatie op het werk te zijn. De coördinatie bestaat uit afstemming en medewerking verlenen.
- 3) Alle reguliere onderhoudswerkzaamheden die invloed op het werk kunnen hebben, onder andere;
  - Het door derden uitvoeren van civieltechnische werkzaamheden;
  - Het door derden uitvoeren van cultuurtechnische werkzaamheden;
  - Het door derden uitvoeren van groentechnische werkzaamheden;
  - Het door derden uitvoeren van werkzaamheden aan het water van het Hoogheemraadschap;
  - Werkzaamheden rondom scholen;
  - Inzameling huisvuil;
  - Kabels en leidingen Nutsbedrijven;
  - Reconstructies.

## 2.21 Verzekeringen

- 1) De Contractant en de mede-onderaannemers zorgen uit eigen rekening voor de verzekering tegen schade van derden ten gevolge van Wettelijke Aansprakelijkheid welke voortvloeit uit het gebruik van het materiaal van Contractant, waaronder begrepen de keten, de loodsen, de machines etc., bij de uitvoering van de Opdracht.
- 2) Ten aanzien van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (W.A.M.) geldt, dat de Contractant verplicht is zich door verzekering te dekken tegen de aansprakelijkheid voor schade aan derden, inclusief dood en/of lichamelijk letsel van personen, veroorzaakt in verband met de uitvoering van het werk, voortvloeiende uit het gebruik van eigen en/of anderen toebehorende motorrijtuigen. Deze verzekering tegen schade ten gevolge van Wettelijke Aansprakelijkheid, moet dekking verlenen tot een minimumbedrag van €2.000.000,- per gebeurtenis/schadegeval.
- 3) De Contractant maakt bij de uitvoering van een werk alleen gebruik van gehuurd materieel wanneer hij er zich van heeft overtuigd, dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe gebruik van dit materieel aanleiding kan geven, gedekt is door een verzekering ingevolge de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen, dat op de betreffende polis de aansprakelijkheid van de huurder mede is gedekt en dat het aanbrengen van schade aan ondergrondse en bovengrondse leidingen niet is uitgesloten.

## 3 Prestatie-eisen

### 3.1 Type onderhoudswerkzaamheden

De werkzaamheden betreffen onderhouds- en kleine projectmatige werkzaamheden in de openbare ruimte. De werkzaamheden vallen uiteen in vier type werkzaamheden:

- a. Planmatig onderhoud – Het planmatig integraal onderhouden van het totale areaal. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen onderhoud op basis van beeldkwaliteit en onderhoud op basis van frequentie. De prestatie-eisen van het planmatig onderhoud zijn opgenomen in dit Programma van Eisen. In dit Programma van Eisen zijn ook de eisen opgenomen ten aanzien van o.a. eigenaarschap, kwaliteitsborging, rapportage en overige proceseisen.
- b. Projectmatig onderhoud - Dit type onderhoud wordt via nadere opdrachten verstrekt en betreft in hoofdzaak het snoeien van bomen, vervangen van bomen en plantsoen, grasherstel van speelvelden en het onderhouden van primaire watergangen. Voor dit type onderhoud wordt gebruik gemaakt van een RAW Raamovereenkomst 'Snoeien bomen en vervangen bomen en plantsoen' en RAW Raamovereenkomst 'Onderhoud primaire watergangen' (zie bijlage 10). De eisen en voorwaarden vanuit het Programma van Eisen zijn ook van toepassing op de werkzaamheden uit de RAW Raamovereenkomst. In de RAW Raamovereenkomst zijn enkele aanvullende eisen en voorwaarden opgenomen.
- c. Onderhoud op basis van regie - Dit type onderhoud bestaat uit niet-planbare werkzaamheden, bijvoorbeeld als gevolg van meldingen en handmatige gladheidsbestrijding. Doordat dit type onderhoud over het algemeen kleine, kortdurende werkzaamheden of vooraf moeilijk te beschreven werkzaamheden betreffen, is ervoor gekozen deze werkzaamheden op basis van regie op te nemen in deze Overeenkomst. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 3.3.7.
- d. Optionele scope – betreft het uitvoeren van kleine projecten in het areaal, voor zover hier geen andere raamovereenkomst is afgesloten door de Gemeente. De Opdrachtgever heeft de mogelijkheid om deze werkzaamheden aan de Contractant op te dragen, maar is hiertoe niet verplicht. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 3.3.14.

Op de werkzaamheden die vallen onder het Planmatig onderhoud en 'Onderhoud op basis van regie' zijn van toepassing de VNG-inkoopvoorwaarden. Echter, op de werkzaamheden die vallen onder Projectmatig onderhoud en die zijn beschreven in de RAW-Raamovereenkomsten is de UAV2012 van toepassing.

### 3.2 Kwaliteitsniveaus en overige scope

Voor de kwaliteitsnormen voor de verschillende onderdelen is de CROW Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2023 van toepassing. De verwijzingen naar de RAW-systematiek zijn niet van toepassing op dit Programma van Eisen. De Contractant dient, voor zover een beeldkwaliteitsniveau is opgenomen, het betreffende beheeronderdeel minimaal op het genoemde beeldkwaliteitsniveau te onderhouden. In paragraaf 3.3 zijn per beheeronderdeel de prestatie-eisen nader gespecificeerd en zijn eventuele aanvullende eisen benoemd.

Bij de uitwerking van de verschillende beheeraspecten zijn de van toepassing zijnde beeldmeetlatten opgenomen. Indien in de 'Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2023' van het CROW onder één schaalbalk meerdere prestatie-eisen zijn opgenomen, dient aan al deze prestatie-eisen te worden voldaan.

#### *Overige scope*

De Contractant heeft naast de hierboven beschreven onderhoudswerkzaamheden nog een aantal belangrijke bijkomende verplichtingen:

- Het invullen van het huisvaderschap van de openbare ruimte, in samenspraak met belanghebbenden. Hieronder wordt onder meer verstaan het centraal stellen van de gebruiker van de openbare ruimte, het zijn van ogen en oren in de openbare ruimte en het proactief melden/oplossen van bijzonderheden en het coördineren en actief afstemmen van werkzaamheden met belanghebbenden en nevenaannemers (zie paragraaf 3.3.8);
- Het op een duurzame manier uitvoeren van de werkzaamheden en het stimuleren van biodiversiteit. Doel is het maximaal invullen van de beleidskaders van de Opdrachtgever binnen de scope en prestatie-eisen (zie paragraaf 3.3.9).
- Het afhandelen van meldingen (zie paragraaf 3.3.10);
- Het doen van verbetervoorstellen voor de inrichting van de openbare ruimte en het beheer (zie paragraaf 3.3.11);
- Het adviseren rond projecten, bij het voorlopig ontwerp (VO) en/of bij oplevering. Doel van het advies is het effectief en efficiënt kunnen onderhouden van de aan te leggen openbare ruimte en een soepele overdracht van aanleg naar onderhoud (zie paragraaf 3.3.12).
- Het invulling geven aan de verplichting rond Social Return on Investment (zie paragraaf 3.3.13).

### **3.3 Aanvullende prestatie-eisen**

#### **3.3.1 Algemeen**

- 1) Bij opdrachtverlening accepteert de Contractant het aangeboden areaal dat zich in de vereiste staat van onderhoud bevindt. Eventuele werkzaamheden om het areaal op niveau te brengen, op welk onderdeel dan ook, zijn voor rekening van Contractant en dient inbegrepen te zijn in de inschrijfsom.
- 2) In de periode vanaf de start van de Overeenkomst t/m uiterlijk 31 maart 2028 heeft de Contractant in overleg en na goedkeuring van de Opdrachtgever de tijd om het areaal op het geëiste onderhoudsniveau te brengen conform de prestatie-eisen. In deze transitieperiode dient de Contractant alle noodzakelijke activiteiten uit te voeren om te voldoen aan de minimale eisen. De Contractant dient eventueel areaal dat niet aan de minimale eisen voldoet aantoonbaar te maken voor de Opdrachtgever. De Contractant kan in dat geval en na overleg met en goedkeuring door de Opdrachtgever in deze periode voor onderdelen van de Opdracht afwijken van de minimumeisen.

Eventuele aanvullende kosten voor de transitieperiode maken onderdeel van de aanneemsom voor het integraal onderhoud. Er worden geen aanvullende kosten vergoed.

- 3) Uitgangspunt voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, en daarmee de beheeronderdelen, is de beheervisie zoals opgenomen in hoofdstuk 1 van het Programma van Eisen; Verzorgde openbare ruimte, Kleinschalige verbeteringen, Dienstverlening, Circulair en CO2-neutraal werken, innovatie.
- 4) De Contractant verzorgt de uitvoering van de Opdracht, inclusief de uitvoeringscoördinatie.
- 5) De prestatie-eisen worden gemeten volgens de methodiek als beschreven in de CROW Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2023. Bij de uitvoering van de Opdracht is, conform deze methodiek, een afwijking van 10% op de beeldmeetlatten toegestaan.
- 6) De Contractant zorgt voor alle benodigde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die nodig zijn of die hij wenst voor de uitvoering van de Opdracht. Opdrachtgever zorgt alleen voor de omgevingsvergunningen voor de kap van bomen. De kosten voor de omgevingsvergunning bomen worden gedragen door Opdrachtgever.
- 7) De Contractant werkt volgens de Wet bodembescherming (Wbb) en zorgt er minimaal voor dat geen benzine, oliën of vetten wordt (worden) gemorst als gevolg van tanken, doorsmeren of lekkage aan leidingen e.d. van het materieel. Desondanks gemorste benzine, oliën of vetten worden door de Contractant direct op eigen kosten afgegraven, vervuilde grond afgevoerd en aangevuld met niet verontreinigde grond.
- 8) Het handgereedschap dient elektrisch te zijn, afwijken is mogelijk daar waar dit technisch niet mogelijk is en na toestemming van de Opdrachtgever.
- 9) De motoren van de rijdende machine(s) moeten voorzien zijn van een roetfilter of voorzien zijn van een motor met minimaal een milieuclassificatie Euro 6 voor bedrijfswagens en vrachtwagens. Voor niet-weggebonden materieel geldt Tier/Stage IV als minimale eis.
- 10) Onderhoud en reparaties van de machines dient plaats te vinden in een ruimte conform de vigerende voorschriften, wetgeving en regelgeving.
- 11) In de wijkwinkelcentra dient dagelijks een ronde zwerfafval verwijderen uitgevoerd te worden (gelijktijdig met dagelijkse ronde afvalbakken legen voor 11 uur – zie paragraaf 3.3.5). De rest van de dag dient het aan het vastgestelde kwaliteitsniveau te voldoen.
- 12) Ten aanzien van vandalisme, grofvuil en dumpingen geldt het volgende:
  - a) De Contractant is verplicht in geval van dumpingen van afval of vandalisme aan eigendommen van Opdrachtgever dit direct te melden aan de Opdrachtgever en de Vandalismemeter (bijlage 12K) in te vullen.
  - b) Het opruimen van vuurwerk en brandplekken, inclusief vuurtonnen, voor en na oud en nieuw valt binnen de Opdracht.

- c) Afval zwaarder dan 10 kilo of groter dan 25 liter dient te worden verwijderd door de Contractant, nadat hier toestemming voor is verleend door de Opdrachtgever. Voorbeelden zijn bouw materiaal, huisraad, volle vuilniszakken en winkelwagentjes e.d. Verrekening vindt plaats op basis van de Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie' en op basis van daadwerkelijke storkosten.
  - d) Het verwijderen en afvoeren van gedumpte winkelwagentjes in groen of water en groenafval zoals kerstbomen en takken dient inbegrepen te zijn in de vaste inschrijfsom. Bij het aantreffen van op straat achtergelaten winkelwagens dient de Contractant de supermarkt te informeren, zodat deze de winkelwagens kan ophalen.
- 13) De Contractant is naar het oordeel van de Opdrachtgever werkzaam met voldoende vakbekwame werknemers, welke een afgeronde studie hebben of kennis hebben opgedaan door voldoende jaren (werk)ervaring in het (vak)gebied waarin de werkzaamheden verricht worden. De contactpersoon, uitvoerders en voorlieden dienen de Nederlandse taal in woord en geschrift machtig zijn. Leidinggevend/aansturend personeel dient minimaal een relevante mbo-opleiding afgerond te hebben. Alle bij de uitvoering van het werk betrokken personeel dient over het certificaat Basisveiligheid (VCA-B) te beschikken. Het leidinggevend/aansturend personeel van de aannemer dient over het certificaat VOL-VCA te beschikken.
- 14) De insporingsdiepte van materieel ten behoeve van de genoemde resultaatsverplichtingen mag in onverharde terreinen ten hoogste 20 mm bedragen. Op verharde terreinen is geen insporing toegestaan. Het spoedig herstel van diepere insporingsdiepte zal voor rekening komen van de Contractant, dit tot genoegen van de Opdrachtgever en binnen een door haar in billijkheid te stellen termijn. Indien door omstandigheden (zeer zachte bodem, beperkte bereikbaarheid, et cetera) schade niet redelijkerwijs voorkomen kan worden, dient de Contractant dit minimaal 3 dagen voorafgaand aan de uitvoering te melden bij de Opdrachtgever. Hierbij dient tevens een voorstel voor aanpak of alternatief ingediend te worden.
- 15) De Contractant zorgt voor de communicatie met belanghebbenden bijvoorbeeld als het gaat om een verzoek om tijdelijk elders te parkeren in verband met de uit te voeren werkzaamheden en informatieverstrekking over komende werkzaamheden. Alle schriftelijke communicatie met belanghebbenden in dit kader moet voorafgaand door de Opdrachtgever gezien zijn.
- 16) Materialen zoals betonpalen, afvalbakken, zitbanken, fietsbeugels, worden ter beschikking gesteld door de Opdrachtgever; deze materialen zijn in overleg af te halen binnen de gemeente Zoetermeer.
- 17) Het gebruik van chemische/biologische onkruidbestrijdingsmiddelen is niet toegestaan.
- 18) Brandkranen, sifons afsluiters, inspectieputten van riolen en van nutsbedrijven, gemalen, waterinlaten, OV- en VRI-kasten, elektrakasten, abri's, afdekkingen van handholes en andere door de Opdrachtgever aan te wijzen objecten moeten steeds bereikbaar en/of bedienbaar blijven. De transitieperiode wordt benut om deze in orde te maken en vervolgens wordt onderhouden. Uitgangspunt hierbij is dat de begroeiing 1m rondom bovenstaande

objecten maximaal 50 cm hoog mag zijn t.b.v. de bereikbaarheid, maar dit kan per object verschillen.

- 19) De Contractant meldt zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen 24 uur na vaststelling van de aanwezigheid van een kadaver dit bij de Dierenambulance Den Haag e.o. via het telefoonnummer: 070-3282828. Een dodelijk aangereden dier dat op de rijbaan ligt m.b.v. een schep in de zijberm leggen zodat de Dierenambulance deze later kan afvoeren. Hierbij rekening te houden dat bij verwijderen van het dier van een rijstrook hiervoor incidenteel een rijdend afzetting noodzakelijk is. Bij een gewond dier, deze op de rijstrook laten liggen, een rijdende afzetting ervoor plaatsen en wachten op de Dierenambulance die dan tussen het gewonde dier en rijdende afzetting kan stoppen.
- 20) Graafwerkzaamheden moeten tijdig gemeld worden bij KLIC-ON-LINE en alle opbrekingen in de gemeente Zoetermeer dienen gemeld te worden in het elektronisch meldsysteem M.O.O.R. (Meldpunt Opbrekingen Openbare Ruimte). Voor vragen, opmerkingen of klachten over M.O.O.R. kan contact worden opgenomen met de M.O.O.R.-Helpdesk, te bereiken via: [helpdesk@moorwerkt.nl](mailto:helpdesk@moorwerkt.nl) of telefonisch via 088 23 44 710.

### 3.3.2 Groen

#### Algemeen

- 1) In beplantingsvakken die worden aangemerkt als 'Adoptiegroen' en 'Groen niet in onderhoud', mag geen onderhoud worden verricht.
- 2) Het Handboek bomen 2026 (zie bijlage 12A) is van toepassing op alle werkzaamheden die voor dit beheeronderdeel worden uitgevoerd, tenzij hier in dit Programma van Eisen expliciet van wordt afgeweken.
- 3) Beplanting en (boom)takken mogen geen belemmering zijn in zichthoeken, voor bebording, voor lichtmasten e.d. of hinderlijk overhangen over verharding. In de buurt van 'stille' en 'enge' plekken zoals tunneltjes, dient er voldoende zicht te zijn.
- 4) Er mag geen sprake zijn van ongewenste houtige opslag (inclusief iepenopschot), waaronder zaailingen van bomen en wortelopschot van bomen, in alle beheeronderdelen met beplanting. Elk gewas dat geen deel uitmaakt van een plantvak en/of destructief is of groei belemmerd (bijv. bramen en clematis), dient zoveel mogelijk verwijderd te worden.
- 5) In verschillende struwelen, struwelen met bomen, grazige struwelen, hakhout is de wens om een kwalitatieve verbeterslag (inclusief bestrijding bramen en clematis) te maken. Opdrachtgever heeft de voorkeur om gefaseerd de kwaliteit van deze arealen te verbeteren. Contract dient hiervoor een aanpak op te stellen die aan de Opdrachtgever wordt voorgesteld. Eventuele aanvullende werkzaamheden door de Contractant worden verrekend via de RAW-Raamovereenkomst 'Snoeien bomen, vervangen bomen en plantsoen' of via de Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie'. Hierbij ziet de Opdrachtgever kansen om deze werkzaamheden te combineren met de snoeiwerkzaamheden die zijn voorgeschreven als aanvullende eisen onder Struweel en Vakbeplanting.

- 6) Materialen afkomstig uit het groen zoals snoeihout, grond e.d. nog dezelfde dag, ter plaatse verwerken of afvoeren naar een daarvoor bestemde plaats.
- 7) Maaisel dat op de verharding van een weg, fietspad, voetpad, parkeerplaats en dergelijke is terechtgekomen, direct verwijderen.
- 8) Vrijgekomen boomstammen en houtsnippers (ook n.a.v. werkzaamheden uit RAW-Raamovereenkomst) vervallen aan Contractant. Incidenteel dienen deze materialen te worden gebruikt om snipperpaden aan te vullen of wordt een boomstam in een andere functie binnen het areaal hergebruikt. Hier dient de Contractant rekening mee te houden en aan mee te werken.
- 9) Groenafval uit adoptiegroen dient incidenteel afgevoerd te worden. Vergoeding van kosten vindt plaats via de inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie' en daadwerkelijke storkosten.
- 10) Het is toegestaan om een maai-zuigcombinatie te gebruiken op wegen met een maximum snelheid van 50 km of meer. Voorwaarde hierbij is dat:
  - de maai-zuigcombinatie alleen is toegestaan, wanneer deze zich bevindt op de wegverharding met uitzondering van de fiets- en voetpaden;
  - de maai-zuigcombinatie is toegestaan op smalle en slecht bereikbare locaties, inclusief meterstroken;
  - het gebruik van een maai-zuigcombinatie altijd de goedkeuring van de Opdrachtgever behoeft.
  - de maai- zuigcombinatie mag niet tegen het verkeer in rijden.
  - de maai- zuigcombinatie moet voorzien zijn van een actieraam aan de achterzijde van het voertuig met verkeersbord D02 en F05 en aan de voorzijde voorzien van een bord F06. Het actieraam aan de achterzijde dient tevens voorzien te zijn van vier in werking zijnde ronde gele alternerende lampen. Ook moet het voertuig een gele zwaailamp voeren.
- 11) De Contractant dient gefaseerd beplantingsvakken te verjongen (zie aanvullende prestatie eisen onder Struweel en Vakbeplanting). De Contractant dient specifiek te snoeien conform geldende richtlijnen voor soort en standplaats en conform de snoeirichtlijnen uit het Kwaliteitsboek Groen (bijlage 12B). In het uitvoeringsplan dient de uitvoering (welk jaar welk percentage en hoe van tevoren te bepalen) hiervan te worden beschreven en op een snoeitekening van tevoren vast te leggen. Contractant dient bewoners en andere organisaties zoals natuurverenigingen op de hoogte te stellen van de snoeiwerkzaamheden in buurt of park (bijvoorbeeld door het plaatsen van een bord en/of bewonersbrief).
- 12) De Contractant dient een inboet- en herstellijst bij te houden van beplantingsvakken die niet voldoen aan de normen die gelden voor de 'volledigheid van plantvakken' en grazige vegetaties die niet meer voldoen aan de normen die gelden voor 'kaal oppervlak', conform paragraaf 2.6 van dit Programma van Eisen.

De Opdrachtgever beraadt zich vervolgens, op basis van de aangeleverde inboet- en herstellijst, op de levering en de aanplant. Dit wordt in opdracht gegeven en verrekend conform de RAW-Raamovereenkomst 'Snoeien bomen, vervangen bomen en plantsoen' (bijlage 10C).

- 13) De Contractant dient de constatering van eventuele ziekten en plagen, zoals brandhaarden van de Eikenprocessierups, iepziekte, essensterfte, kastanjebloedingsziekte, spinselmot, zwam, massaria, e.d. direct te melden aan de contactpersoon (Assetbeheerder) van Opdrachtgever en op te nemen in de maandrapportage.
- 14) De Contractant meldt binnen 24 uur na vaststelling de aanwezigheid van invasieve uitheemse soorten (onder andere reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop) aan de contactpersoon (Wijkbeheerder) van gemeente Zoetermeer. Contractant registreert deze meldingen in de maandrapportage. De aangetroffen soorten (naam, hoeveelheid, GPS-locatie en maatregel) dienen in GeoVisia Online ingevoerd te worden. Dit geldt tevens voor het verwijderen van reuzenberenklauw, dit is eerder niet (juist) administratief bijgehouden. Op meerdere plaatsen zijn enkele individuen aanwezig. Het uitsteken en afvoeren van reuzenberenklauw dient in de prijs inbegrepen te zijn.

De Contractant dient een plan van aanpak op te stellen voor de aanpak van invasieve uitheemse soorten en deze in de maandrapportage ter goedkeuring aan de Opdrachtgever voor te leggen. De Opdrachtgever beslist of dit voorstel akkoord is en of er wel/niet tot uitvoering wordt overgegaan. Het verwijderen van uitheemse invasieve soorten behoort niet tot de werkzaamheden, maar kan als bijkomend werk worden opgedragen. Na de eventuele bestrijding dient de voortgang gemonitord te worden.

- 15) De Contractant dient te snoeien conform de fasering/ cyclus beschreven in het Kwaliteitsboek Groen (zie bijlage 12B), om daarmee de beoogde kwaliteitsbeelden en karakteristieken te realiseren. Hierbij dient de Contractant de reeds ingezette fasering/ cyclus op te pakken en voort te zetten. Informatie ten aanzien van de fasering/ cyclus wordt na gunning gedeeld met de Contractant.
- 16) Houtige opslag dient rond 15 cm van bomen en lichtmasten te worden verwijderd in gazons, ruig gras en speelgras (omdat hier niet mag worden bijgemaaid).
- 17) Jaarlijks worden bomen waarvan de nazorgperiode is geëindigd toegevoegd aan het areaal. De Contractant dient deze over te nemen en het integraal onderhoud conform dit Programma van Eisen uit te voeren.
- 18) De Opdrachtgever wil het areaal op een aantal punten verder ontwikkelen. De Opdrachtgever wil:
  - Natuurvriendelijke bermen en velden toepassen. De Opdrachtgever wil de biodiversiteit hierin handhaven en waar kan vergroten;
  - Meer kleur in het areaal;
  - Het bestrijden van de wildgroei van bramen en clematis.

De Contractant dient met de Opdrachtgever in gesprek te gaan hoe dit binnen het areaal zou kunnen worden gerealiseerd. Indien de Opdrachtgever en Contractant dit overeenkomen, zullen de kosten worden verrekend.

- 19) Hieronder zijn per beheeronderdeel de van toepassing zijnde beeldmeetlatten, kwaliteitsniveaus en eventuele aanvullende eisen gedefinieerd voor het beheeraspect Groen.

### Bomen

Beheeronderdeel:	Bomen
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-boom-stamopschot</li> <li>• Groen-boom-wortelopschot</li> <li>• Groen-boom-staat boompalen en –banden</li> <li>• Groen-boom-boomspiegel-onkruid (inclusief onkruidbestrijding in boomroosters)</li> <li>• Groen-boom-boomspiegel-zwerfafval grof</li> </ul> Kwaliteitsniveau C voor de beeldmeetlatten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-boom-boomspiegel-zwerfafval fijn</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bomen (geregistreerd in GeoVisia) dienen vrijgehouden te worden van klimplanten.</li> <li>2. Contractant dient overbodige boompalen en –banden te verwijderen, dit na goedkeuring van de Opdrachtgever.</li> <li>3. Contractant dient aanpassingen te doen om ingroei in boomroosters, boomkorven en beschermbeugels te voorkomen.</li> <li>4. Waterlot (stamschot) tot aan de onderste gesteltak verwijderen. Waterlot wat in de kroon tot ontwikkeling komt valt niet onder de beeldmeetlat.</li> </ol>

### Struweel

Beheeronderdeel:	Struweel, struweel met bomen, grazig struweel hakhout/houtwal
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-zwerfafval grof</li> </ul> Kwaliteitsniveau C voor de beeldmeetlatten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-zwerfafval fijn</li> <li>• Groen-beplanting-bosplantsoen-overgroei randen verharding of gras</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. In afwijking van bovengenoemde beeldmeetlat 'Groen beplanting-bosplantsoen-overgroei randen verharding of gras', is deze niet van toepassing op overgroei op gras.</li> </ol>

	<p>Dergelijke overgroei is wel toegestaan en hoeft niet aan deze beeldmeetlat te voldoen.</p> <ol style="list-style-type: none"><li>2. Contractant dient t.b.v. nestgelegenheid voor vogels dichte struwelen te creëren. Kaalslag dient voorkomen te worden door o.a. te dunnen en werkzaamheden gefaseerd uit te voeren.</li><li>3. Indien beplanting wordt teruggezet, dient dit tot 20 cm boven het maaiveld te gebeuren.</li><li>4. De natuurlijke beplanting dient in een cyclus van tien jaar verjongd te worden. Het is echter niet de bedoeling dat ieder vak elk jaar 10% gesnoeid wordt. Uitgangspunt is om ieder vak eens in de 4 jaar 40% te verjongen waarbij kaalslag voorkomen wordt. Dit geldt alleen voor de grote vakken, kleine vakken (&lt; 100 m<sup>2</sup>) kunnen voor 100% teruggezet worden. Indien meerdere kleine vakken op korte afstand van elkaar liggen dient hierin gerouleerd te worden. Zie Kwaliteitsboek Groen in bijlage 12B voor snoeirichtlijnen.</li><li>5. Contractant dient tijdens het uitvoeren van verjongingswerkzaamheden als hierboven benoemd, ook aanwezig gevaarlijk en door hout te verwijderen.</li><li>6. Contractant dient eventueel aanwezige clematis en bramen te verwijderen/ bestrijden indien deze tot 15% van de oppervlakte van het vak bedekken. Indien meer dan 15% van de oppervlakte van het vak is bedekt door clematis en bramen, dient Contractant een voorstel te doen voor het verwijderen/ bestrijden, conform paragraaf 3.3.2 algemeen eis 15.</li><li>7. Vrijgekomen snoeihout verwerken als takkenrillen of afvoeren in overleg met Opdrachtgever.</li><li>8. Grazig struweel dient 2x per jaar uitgemaaid te worden, in juni en september, inclusief afvoer van vrijgekomen materialen. Tenzij vanwege de biodiversiteit 1x per jaar maaien noodzakelijk wordt geacht (dit wordt in onderling overleg tussen Partijen bepaald).</li><li>9. De rand van grazig struweel langs verharding 2x extra maaien, om te voorkomen dat de vegetatie over de verharding hangt of op de verharding ligt. 1x voor de eerste voorgeschreven maaibeurt en 1x tussen de andere maaibeurten van 2x gefaseerd maaien in. Deze rand heeft een breedte van 0,5 meter tot 1,0 meter, afhankelijk van de breedte van het struweel en de hoogte van de vegetatie. Na het maaien is de maximale hoogte 0,2 meter.</li><li>10. Het maaisel bij het vorige lid dient te worden afgevoerd, bij voorkeur in 1 werkgang, of de strook dient in een hogere frequentie te worden gemaaid (b.v. als een gazon).</li></ol>
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

## Vakbeplanting

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Hoge vakbeplanting, lage vakbeplanting, lage vakbepl. met solitaires, lei- en gevelbeplanting, solitaire heesters</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<p>Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-onkruid</li> <li>• Groen-beplanting-zwerfafval grof</li> </ul> <p>Kwaliteitsniveau C voor de beeldmeetlatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-zwerfafval fijn</li> <li>• Groen-beplanting-heesters-overgroei randen verharding of gras</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<p>1. Hoge vakbeplanting dient in een cyclus van tien jaar verjongd te worden. Het is echter niet de bedoeling dat ieder vak elk jaar 10% gesnoeid wordt. Uitgangspunt is om ieder vak eens in de 4 jaar 40% te verjongen waarbij kaalslag voorkomen wordt. Dit geldt alleen voor de grote vakken, kleine vakken (&lt; 100 m<sup>2</sup>) kunnen voor 100% teruggezet worden. Indien meerdere kleine vakken op korte afstand van elkaar liggen dient hierin gerouleerd te worden. Zie Kwaliteitsboek groen in bijlage 12B voor snoeirichtlijnen.</p> <p>2. Lage vakbeplanting en lage vakbeplantingen met solitair(en) dient in de regel in een cyclus van vier jaar verjongd te worden. Uitgangspunt is om ieder vak eens in de 4 jaar voor 100% te verjongen (week 6 t/m 9 op 30 cm boven maaiveld knippen of snoeien, niet klepelen!). Afhankelijk van soort en locatie ligt de frequente hoger of lager, diverse snelgroeïende soorten worden in een cyclus van 2 jaar verjongd (in tegengestelde deelgebieden). De manier en frequentie van snoeien of ingrijpen in de solitaires is soortafhankelijk. Naast bovenstaande uitgangspunten onderstaand enkele randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kaalslag, en daardoor sterk verhoogde onkruiddruk, dient voorkomen te worden.</li> <li>- De frequentie en snoeiwijze is soortafhankelijk, de natuurlijke vorm dient zoveel mogelijk behouden te worden.</li> <li>- De beplanting dient geen sociaal onveilig gevoel en/of weinig zicht te geven.</li> </ul> <p>In het uitvoeringsplan dient aangegeven te worden hoe hier invulling aan te geven, de aannemer is vrij om een kostenneutraal voorstel te doen waarbij de snoeifrequentie hoger ligt maar hierdoor een lagere onkruiddruk wordt gerealiseerd.</p> <p>Zie Kwaliteitsboek groen (bijlage 12B) voor snoeirichtlijnen.</p> <p>3. Lei- en gevelbeplanting snoeien naar soort en standplaats.</p>

## Hagen

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Blokhaag, grove haag, Elzenhaag</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<p>Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-haag-snoeibeeld geschoren hagen (alleen van toepassing op blokhagen)</li> <li>• Groen-beplanting-onkruid (alleen van toepassing op blokhagen)</li> <li>• Groen-beplanting-zwerfafval grof</li> </ul> <p>Kwaliteitsniveau C voor de beeldmeetlatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-zwerfafval fijn</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Elzenhagen dienen 1x per de 2 jaar te worden teruggezet.</li> <li>2. Hagen dienen geknipt te worden tot op het oude hout, waarbij de gewenste vormgeving in stand blijft.</li> <li>3. Groen (klimplanten etc.) op geluidsschermen en hekwerken etc. maakt ook onderdeel uit van het beheeronderdeel blokhaag.</li> <li>4. Grove hagen (waaronder Zeeuwse hagen) dienen 1x per jaar te worden geknipt, planning in overleg met Opdrachtgever.</li> </ol>

## Rozen en Vaste planten

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Rozen, Vaste planten</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<p>Kwaliteitsniveau A voor de beeldmeetlat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-onkruid</li> </ul> <p>Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-zwerfafval grof</li> </ul> <p>Kwaliteitsniveau C voor de beeldmeetlat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-zwerfafval fijn</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. De rozen dienen jaarlijks gesnoeid en bemest (biologisch) te worden.</li> <li>2. Vaste planten dienen jaarlijks in het voorjaar geklepeld, gemulcht en bemest (biologisch) te worden.</li> </ol>

## Gazon

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Vlakgras, vlakgras bollen mei, vlakgras bollen juni en zomergazon juni, speelgras</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<p>Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gras en kruidachtigen-zwerfafval grof</li> </ul> <p>Kwaliteitsniveau B in de winkelgebieden en kwaliteitsniveau C in de overige gebieden voor de beeldmeetlatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-gras en kruidachtigen-gazon-grashoogte</li> <li>• Groen-gras en kruidachtigen-gazon-grashoogte rondom obstakels en bomen</li> <li>• Gras en kruidachtigen-zwerfafval fijn</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bij de aanwezigheid van onkruid/ 'sprietten' in de gazon vlakken dient dit gelijktijdig mee gemaaid te worden in het beheersen van de grashoogte van het areaal aan gazon (niet omheen maaien).</li> <li>2. In afwijking op de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2023 betreft de definitieve van gazon: "Verschijningsvorm: grasterrein met relatief uniform grasmengsel met beperkte bedekkingspercentage onkruid, met een maximale hoogte van 70 mm. Functie: verfraaiing, recreatief (mede)gebruik zoals spelen, recreëren, lopen, picknicken. Beheer: wordt veelal intensief gemaaid. Synoniemen: intensief gazon, recreatief grasveld.</li> <li>3. Contractant dient er rekening mee te houden dat gazons niet volledig vlak zijn.</li> <li>4. Rondom de stam van een boom en rondom een lichtmast dient de vegetatie niet bijgemaaid te worden tot een afstand van 0,15 meter uit de stam of lichtmast, voor andere obstakels geldt een afstand van 0,00 meter uit het obstakel.</li> <li>5. Hoogte na maaien <math>\geq 20</math> mm en <math>\leq 30</math> mm.</li> <li>6. Op plaatsen waar bolgewassen in het gras staan mag niet gemaaid worden totdat het bollenloof is afgestorven. Na deze eerste maaibeurt dient de Contractant ervoor te zorgen dat het gazon voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen totdat de bolgewassen weer boven het maaiveld komen.</li> <li>7. Na het maaien komen geen opeenhoping van maaisel voor.</li> <li>8. 1x per 2 jaar graskanten langs verharding tot achter de band steken inclusief afvoeren materiaal = <math>\frac{1}{2}</math> areaal/wijk per jaar. Planning in overleg met Opdrachtgever bepalen.</li> <li>9. Voorafgaand aan elke maaibeurt dienen takken en zwerfafval van het gras verwijderd te worden.</li> </ol>

	<p>10. Zomergazon juni: De eerste maaibeurt vindt plaats in juni (exacte datum in overleg met directie), eerste ronde maaien en afruimen. Na deze eerste maaibeurt dient de Contractant het gazon het resterende groeiseizoen te onderhouden op het gestelde kwaliteitsniveau.</p> <p>11. Bij gazons grenzend aan sloot/vijverkanten blijft de laatste 0,5 tot 1,00 m tegen het water staan, deze rand 1x per jaar, in het najaar (voor 1 november) maaien en afruimen.</p> <p><b>Speelgras</b></p> <p>12. Contractant dient jaarlijks te inventariseren welke werkzaamheden in welke periode per locatie noodzakelijk zijn (op basis van de staat van het veld, gebruik etc.) en dit af te stemmen met de Opdrachtgever. De kosten voor de het uitvoeren van deze inventarisatie dienen onderdeel uit te maken van de vergoeding voor planmatig onderhoud. Het uitvoeren van de daadwerkelijke werkzaamheden vindt plaats conform de RAW-Raamovereenkomst 'Snoeien bomen, vervangen bomen en plantsoen' (bijlage 10C).</p> <p>13. Op aanwijzen van de Opdrachtgever, dient de Contractant drainage door te spoelen. Verrekening vindt plaats conform Inschrijfstaat Onderhoud op basis van regie.</p>
--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### Ruig gras

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Maaien augustus, maaien september, 2x gefaseerd maaien vroeg, 2x maaien gefaseerd laat, maaien 3x mei jul sept, maaien 4x</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten: <ul style="list-style-type: none"> <li>Gras en kruidachtigen-zwerfafval grof</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>Diverse frequenties; 1x tot 4x per jaar maaien (niet klepelen!) en afvoeren in de aangegeven vakken en periodes,</li> <li>Voor het beheeronderdeel 2x gefaseerd maaien vroeg, dient de eerste ronde van de maaiwerkzaamheden half mei/ begin juni (1<sup>e</sup> ronde vroeg) plaats te vinden, en de tweede ronde half augustus /begin september (2<sup>e</sup> ronde vroeg).</li> <li>Voor het beheeronderdeel 2x gefaseerd maaien laat, dient de eerste ronde van de maaiwerkzaamheden eind juni/ begin juli (1<sup>e</sup> ronde laat) plaats te vinden, en de tweede ronde half september/ begin oktober (2<sup>e</sup> ronde laat).</li> <li>De genoemde data zijn indicatief, dit is afhankelijk van de weersomstandigheden. Opdrachtgever en Contractant treden in overleg over exacte uitvoeringsmomenten.</li> </ol>

	<ol style="list-style-type: none"><li>5. Om een aanhoudende beschikbaarheid van vegetatie voor de fauna te bevorderen blijft bij iedere maaibeurt 15 tot 20 procent van het bermoppervlak gespaard. Hierbij is het van belang dat voornamelijk de kruidenrijke stukken van de vegetatie gespaard blijven. Zodoende blijven deze kruiden het hele jaar beschikbaar voor insecten en wordt de hergroei van kruiden in het opvolgende jaar gestimuleerd. De 15-20% die iedere ronde blijft staan dient iedere keer op een andere plek te zijn om verruiging te voorkomen. Tenzij er beschermde soorten in staan of soorten die na het maaien niet meer terugkomen en maar 1x zaad geven (ratelaar). In bermen met voornamelijk gras, weinig tot geen kruiden, weinig potentie en nabij woningen kan hier in overleg met opdrachtgever van afgeweken worden en de berm volledig gemaaid worden. Uitvoeren conform de voorbeelden gefaseerd maaien, zie bijlage 12L.</li><li>6. De machinist die de maaiwerkzaamheden uitvoert dient in het bezit te zijn van het certificaat Kleurkeur (alleen maaimachinist) basis en Certificaat Zorgvuldig handelen: voorman/ medewerker.</li><li>7. 1x per 2 jaar graskanten langs verharding tot achter de band steken inclusief afvoeren materiaal = ½ areaal/wijk per jaar (in overleg met Opdrachtgever).</li><li>8. Rondom de stam van een boom en rondom een lichtmast dient de vegetatie niet bijgemaaid te worden tot een afstand van 0,15 meter uit de stam of lichtmast, voor andere obstakels geldt een afstand van 0,00 meter uit het obstakel.</li><li>9. Eerst rondom het obstakel bijmaaien, daarna machinaal maaien en dan afruimen.</li><li>10. Maaisel dient minimaal 2 en maximaal 5 dagen te blijven liggen. Het maaisel moet zoveel mogelijk voor zon- en feestdagen worden verwijderd. Het maaisel dat reeds in balen is verwerkt moet voor het weekend c.q. feestdagen worden afgevoerd.</li><li>11. Zichthoeken (geregistreerd als 3x maaien) dienen in verband met de verkeersveiligheid geborgd te blijven. Opdrachtgever voorziet een frequentie van driemaal per jaar maaien (mei, juli en september) Contractant dient te beoordelen of deze frequentie op alle locaties passend is, of dat een hogere of lagere frequentie nodig is om de veiligheid te borgen. Indien daar sprake van is, dient de Contractant de frequentie hierop aan te passen zonder verdere verrekening van kosten.</li><li>12. De rand van ruig gras langs verharding 2x extra maaien, om te voorkomen dat de vegetatie over de verharding</li></ol>
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	<p>hangt of op de verharding ligt. Dit dient bij alle beheeronderdelen uitgevoerd te worden voor de eerste maaironde van 2x gefaseerd maaien, en tussen de 2 maairondes van 2x gefaseerd maaien in. Deze rand heeft een breedte van 0,5 meter tot 1,0 meter, afhankelijk van de breedte van de berm en de hoogte van de vegetatie. Na het maaien is de maximale hoogte 0,2 meter.</p> <p>13. Het maaisel bij lid 12 dient te worden afgevoerd, bij voorkeur in 1 werkgang, of de strook dient in een hogere frequentie te worden gemaaid waarbij uitwaaien van natuurlijk afval wordt voorkomen.</p> <p>14. Voorafgaand aan elke maaibeurt dienen takken en zwerfafval van het gras verwijderd te worden.</p> <p>15. Bij ruig gras grenzend aan sloot/vijverkanten blijft de laatste 0,5 tot 1,00 m tegen het water staan, deze rand 1x per jaar, in het najaar (voor 1 november) maaien en afvoeren.</p>
--	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### 3.3.3 Blauw

#### Algemeen

- 1) De Opdrachtgever heeft een Beeldenboek Watergangen en Oevers Zoetermeer (bijlage 12H) opgesteld waarin nader beschreven is welke eisen er gelden ten aanzien het onderhoud aan verschillende type watergangen en oevers. Hierbij wordt de Ecolkleurenkoers voor ecologisch maaien en schouwen gehanteerd voor de watergangen en (natuurvriendelijke) oevers (NVO/NOO). Hierin is ook opgenomen aan welke prestatie-eisen de watergang dient te voldoen welke essentieel zijn voor een goed functionerend watersysteem.
- 2) Onderhoud aan de primaire watergangen wordt uitgevoerd in opdracht van HHSK. Hiervoor is de RAW-Raamovereenkomst 'Onderhoud primair water' (bijlage 10D) opgesteld. Deze werkzaamheden maken derhalve geen onderdeel uit van het Planmatig onderhoud.
- 3) Uitzondering op voorgaande bepaling betreft het verwijderen van afval uit de primaire watergangen, dit maakt onderdeel uit van het Planmatig onderhoud.
- 4) Onderhoud aan secundaire watergangen en overige watergangen wordt uitgevoerd in opdracht van de gemeente Zoetermeer. Deze werkzaamheden maken onderdeel uit van het Planmatig onderhoud.
- 5) Onderstaande beelden uit het beeldenboek zijn van toepassing op de watergangen binnen het areaal.

#### Voor watergangen:

- Par 3.2 Watergang Blauw (Secundair water)
- Par 3.3 Watergang Geel (Secundair water)
- Par 3.4 Watergang Groen (Secundair water)

**Voor natuurvriendelijke oevers (NVO) / natuurlijk ontwikkelde oevers (NOO):**

- Par 4.1 Oevertypen Nat Laag
  - Par 4.2 Oevertypen Moerasoever
  - Par 4.3 Oevertypen Nat Midden
  - Par 4.4 Oevertypen Nat Hoog
  - Par 4.5 Oevertypen Riet
  - Par 4.6 Oevertypen Waterriet
  - Par 4.7 Oevertypen Zeggeoever
  - Par 4.12 Oevertypen Kunstwerk
- 6) Bij onderhoud van watergangen is het belangrijk dat de werkzaamheden zo min mogelijk leiden tot verstoring van flora en fauna. Omwoeling van de waterbodem, en daardoor ontstane vertroebeling en daling van het zuurstofgehalte, moet worden voorkomen. Het maaiwerk aan water en oevers moet zo worden uitgevoerd dat fauna kan ontsnappen en zo min mogelijk op de kant belandt.
- 7) Werkzaamheden aan watergangen die op de grens van het areaal liggen moeten worden gecommuniceerd/afgestemd met de beheerder van het aanliggende areaal. Dit is in veel gevallen een andere aannemer, die via een vergelijkbare overeenkomst het integraal onderhoud in het betreffende areaal uitvoert.
- 8) Hieronder zijn per beheeronderdeel de van toepassing zijnde beeldmeetlatten, kwaliteitsniveaus en eventuele aanvullende eisen gedefinieerd voor het beheeraspect Blauw.

**Watergangen**

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Uitmaaien watergang 2x (juni – september), uitmaaien watergang 1x (september)</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Water-oever-drijfvuil tegen oever</li> <li>• Water-drijfvuil in water</li> <li>• Water-zinkvuil in water</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Naast de hierboven benoemde CROW-beeldmeetlatten zijn ook van toepassing de onderhoudsbeelden als opgenomen in het Beeldenboek Watergangen en Oevers Zoetermeer (bijlage 12H). NB. in areaaldata (bijlage 11) is een frequentie vanuit ervaring voor uitmaaien watergangen opgenomen. Bij Inschrijving dient uitgegaan te worden van deze frequentie. Na gunning wordt de kleurenkoers mogelijk aan Geovisia toegevoegd.</li> <li>2. In de watergangen en duikers aanwezige faunavoorzieningen en materiaal ter bestrijding van muskusratten en beverratten dienen in stand te blijven;</li> </ol>

	<ol style="list-style-type: none"><li>3. Indien hinder van overhangende beplanting optreedt dient de Contractant contact op te nemen met de betrokken eigenaar van het perceel zodat de hinder weggenomen wordt;</li><li>4. Afgesneden waterplanten dienen aan het einde van elke werkdag uit het water verwijderd te zijn. Binnen 2-5 dagen afvoeren (na uitdroging);</li><li>5. Maaisel dat vrijkomt bij het onderhoud van watergangen verzamelen, afvoeren en storten;</li><li>6. Waar gefaseerd oeveronderhoud is opgenomen op de maakaart dient de fasering van het droge talud afgestemd te zijn op het natte talud;</li><li>7. De natte en droge oever rondom duikers vrijhouden van begroeiing en vuil;</li><li>8. Grof welvaartsvuil (winkelwagentjes, banden, pallets, bankstellen e.d.) dient verzameld en afgevoerd en gestort. Verrekening op basis van de Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie';</li><li>9. Duikers inclusief de in- en uitstroomopening vrijhouden van begroeiing en vuil zodat het water voldoende kan blijven doorstromen;</li><li>10. Kroosroosters voor duikers, fontein met roosters en cascade (waterval) met roosters schoon te houden en de waterdoorloop te borgen (per rooster moet &gt;70% schoon zijn);</li><li>11. De Contractant meldt binnen 24 uur na vaststelling de aanwezigheid van watergebonden exotische plaagplanten (zoals grote waternavel, parelvederkruid en waterteunisbloem) aan HHSK en maakt een melding van de exoot via: <a href="http://waarneming.nl">waarneming.nl</a> of via de app van de NDFF: ObsIdentify. Het verwijderen van exoten behoort niet tot de werkzaamheden maar kan als bijkomend werk worden opgedragen;</li><li>12. De Contractant dient maaisel dat vrijkomt uit primaire watergangen gelegen in de buurt Dorp, Van Tuyllpark, -de bedrijventerreinen Hoernerhage, Rokkehage en Zoeterhage alsmede de watergang 'Lange Tocht' (langs de Australieweg naar het gemaal bij de Rotte) op te halen en af te voeren naar een daarvoor geschikte verwerker. De kosten voor het ophalen worden verrekend via de Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van Regie'. De daadwerkelijke storkosten worden vergoed. De Contractant dient de kosten als gevolg van deze eis separaat inzichtelijk te maken en te factureren via een nader te bepalen specifiek factuurnummer.</li></ol>
--	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	<p>13. Water en oevers dienen te worden gemaaid vanaf de kant. Onderhoud vanaf het water mag uitsluitend indien onderhoud vanaf de kant technisch niet mogelijk is;</p> <p>14. Gebruik van materieel waarmee de bodem wordt omgewoeld, zoals een veeg- of sleepmes, is niet toegestaan, tenzij voor het gebruik toestemming is verleend door de Opdrachtgever.</p>
--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### 3.3.4 Grijs

- 1) Hieronder zijn de van toepassing zijnde beeldmeetlatten, kwaliteitsniveaus en aanvullende eisen gedefinieerd voor het beheeraspect Grijs.

#### Verharding

Beheeronderdeel:	Alle verhardingen
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<p>Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Verharding-onkruid in goten en randstroken</li> <li>• Verharding-veegvuil in goten en randstroken</li> <li>• Verharding-natuurlijk afval in goten en randstroken</li> <li>• Verharding-zwerfafval grof</li> </ul> <p>Kwaliteitsniveau B de voor de beeldmeetlatten in wijkwinkelcentra en schoolpleinen, kwaliteitsniveau C voor de beeldmeetlatten in de overige gebieden:</p> <p>Verharding-open verharding-elementenverharding-onkruid</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Verharding-open verharding-ongebonden verharding-onkruid</li> <li>• Verharding-onkruid rondom obstakels</li> <li>• Verharding-veegvuil op verharding</li> <li>• Verharding-natuurlijk afval op verharding</li> <li>• Verharding-zwerfafval fijn</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Verharding betreft alle verhardingen binnen het areaal: dus inclusief asfalt, elementenverharding, halfverhardingen, keien, rubbertegels, houtsnippers, verharde taluds van kunstwerken (waaronder brugdekken en begaanbare delen van steigers), betonelementen van fietspaden en trappen, kunstgras, verhardingen in fietsenstallingen en dergelijke in openbaar gebied inclusief schoolpleinen;</li> <li>2. Onkruidvrij houden van tegels/klinkers op/langs de kantopsluitingen, naden zowel in lengte als breedte in gesloten verharding, drempels, verkeersgeleiders, goten en alle andere in niet nader genoemde voorkomende gevallen;</li> <li>3. Onder onkruid op verharding wordt verstaan: alle vegetatie op verharding als ook alle dode achterblijvende vegetatieresten;</li> </ol>

	<ol style="list-style-type: none"> <li>4. De Contractant houdt bij het onkruid verwijderen de breedtes van de paden gemaakt van ongebonden verharding (halfverharding) in stand;</li> <li>5. De Contractant dient mogelijk brandgevaar, met name in droge zomers, aan bermen, beplanting, bossen en aan eigendommen van derden te voorkomen;</li> <li>6. Bomen, lichtmasten en andere obstakels mogen niet worden beschadigd;</li> <li>7. Op trottoirs wordt natuurlijk afval niet opgeruimd. Indien dit incidenteel wel nodig wordt geacht, wordt de inzet van de Contractant verrekend via de Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie'.</li> <li>8. De Contractant dient houtsnipperpaden aan te vullen (op initiatief van Contractant en op aanwijzing van Opdrachtgever, verrekening op basis van Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie').</li> <li>9. In de wijkwinkelcentra dient 1x per jaar kauwgom verwijderd te worden.</li> </ol>
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

#### Kolken en lijngoten

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Kolken en lijngoten</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	Niet van toepassing.
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Contractant dient minimaal 1x per jaar het gehele areaal kolken en minimaal 2x per jaar het gehele areaal lijngoten te ledigen (waarvan 1x na de bladval), in overleg met Opdrachtgever. De kolken en goten dienen na de reiniging leeg en schoon te zijn. Tijdens het ledigen van de kolken dient de Contractant tevens de kolken te controleren op de aanwezigheid van een stankscherm. Kolken waar dit ontbreekt doorgeven aan de Opdrachtgever. De Opdrachtgever stelt de ontbrekende stankschermen ter beschikking zodat de Contractant deze erin kan hangen.</li> <li>2. In aanvulling op lid 1, de Contractant dient lid 1 pas uit te voeren na de bladval 2027. In het 1<sup>e</sup> kwartaal 2027 zuigt de zittende aannemer de kolken.</li> <li>3. De Contractant dient ervoor te zorgen dat water te allen tijde van de weg vrij via de kolk of goot de afvoerbuizen/riolering in kan stromen en er geen plasvorming of een blank staande weg ontstaat.</li> <li>4. De kolk of goot dient vrij te zijn van slib en/of andere bestanddelen die de doorstroming kunnen hinderen of belemmeren.</li> </ol>

	<p>5. Bij kolken en goten waar problemen zijn (zoals verstoppingen of beschadigingen) dient de locatie en beschrijving te worden gemeld aan de Opdrachtgever.</p> <p>6. Overlast door opspuitend vuil dient hierbij voorkomen te worden, door het leggen van rubbermatten. De waterafvoer dient te allen tijde te zijn geborgd.</p>
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### Machinale gladheidsbestrijding

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Machinale gladheidsbestrijding</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Niet van toepassing.</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Opdrachtgever kan besluiten van dit onderdeel geen gebruik van te maken. In dat geval vervalt deze paragraaf</li> <li>2. De Contractant draait mee in de machinale gladheidsbestrijding met 1 voertuig en krijgt een route aangewezen die hij gaat strooien als Opdrachtgever het besluit neemt om een strooiactie op te starten. In onderstaande eisen staat weergegeven waar het voertuig aan moet voldoen. Afspraken over marktconforme uurtarieven, consignatievergoeding en overige eisen worden na gunning met elkaar besproken en afgestemd. Met betrekking tot overwerkpercentages en consignatievergoeding wordt de CAO-gemeenten aangehouden.</li> <li>3. Het aantal uren dat inzet benodigd is, is per strooiseizoen erg verschillend. Opdrachtgever maakt onderscheid in preventief en curatief strooien. Een preventieve uitruk duurt circa 3,5 uur.</li> <li>4. De Contractant levert tractie voor kleine opzetstrooier (aangedreven door motor op machine) en kleine sneeuwploeg.</li> <li>5. De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd in een periode van 22 weken, aangewezen door de Opdrachtgever.</li> <li>6. De Contractant is tijdens het strooiseizoen 24/7 bereikbaar, ook tijdens weekend en feestdagen.</li> <li>7. Er zijn 4 chauffeurs beschikbaar tijdens het seizoen, die verdeeld over elke keer 4 weken consignatiedienst hebben.</li> <li>8. De chauffeurs en betrokken medewerkers spreken de Nederlandse taal, beschikken over een geldig rijbewijs en moeten de training specifieke deskundigheid winterdienst gevolgd hebben. De organisatie en kosten van de training zijn voor de Opdrachtgever.</li> <li>9. Het technisch toegestane gewicht van het voertuig, inclusief gevulde natzoutstrooier en sneeuwploeg bedraagt 5.000 kg.</li> </ol>

	<ol style="list-style-type: none"> <li>10. Lengte laadvloer minimaal 3400 mm, breedte laadvloer maximaal 2000 mm en hoogte laadvloer minimaal 950 mm.</li> <li>11. De achterklep is te verwijderen en de 2 zijkleppen zijn neerklapbaar t.b.v. het plaatsen van de strooier.</li> <li>12. Het voertuig is voorzien van 4 trekogen in de laadvloer met een diameter van minimaal 25 mm voor het vastzetten van de strooier. Twee bij het kopschot en 2 aan de achterzijde laadbak.</li> <li>13. De maximale spoorbreedte bedraagt 1.90 m.</li> <li>14. De maximale hoogte is 2,35 m. in verband met tunnels.</li> <li>15. Het voertuig is voorzien van 12 Volt boordspanning.</li> <li>16. Het voertuig is voorzien van winterbanden of all season.</li> <li>17. Het voertuig beschikt over achterwielaandrijving.</li> <li>18. Indien de tractie niet is uitgerust met Din-plaat en stekker doorvoeren, dan wordt dit opgebouwd. Contractant is akkoord met deze uitrusting op het voertuig. Kosten in overleg met Opdrachtgever.</li> </ol>
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### Handmatige gladheidsbestrijding

<b>Beheeronderdeel:</b>	<b>Handmatige gladheidsbestrijding</b>
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Niet van toepassing.</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Handmatige gladheidsbestrijding vindt op regie plaats (verrekening via de Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie').</li> <li>2. Bruggen, oversteekplaatsen, en bushaltes sneeuwvrij maken en/of strooien volgens onderstaande omschrijvingen.             <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bruggen strooien met zout met uitzondering van betonbruggen. Hoeveelheid: 30 gr/m<sup>2</sup>.</li> <li>- Oversteekplaatsen en bushaltes strooien met zout. Hoeveelheid: 30 gr/m<sup>2</sup>.</li> <li>- Betonbruggen en trappen strooien met ureum Hoeveelheid: 25 gr/m.</li> </ul> </li> <li>3. Sneeuwvrij maken en/of strooien direct na melding.</li> <li>4. Strooiroondes moeten binnen 2 uur na opdracht zijn uitgevoerd.</li> <li>5. Gerekend is met de hoeveelheid per bushaltes ca 20 m<sup>2</sup> per halte, voor bruggen en paden wordt een breedte van 3 meter aangehouden.</li> <li>6. Handmatig strooien van busperrons, trap treden, hellingbanen, voet-/fietsbruggen en voet-/fietsoversteken ter plaatse van VRI's.</li> </ol>

	<p>7. Proactief strooibeleid door Contractant. Contractant dient bij (verwachting) vorst/sneeuwval proactief contact op te nemen met de storingsopzichter (06-52234660) van de gemeente Zoetermeer.</p> <p>8. De Contractant dient een telefoonnummer (06-nummer) op te geven dat 24/7 bereikbaar is voor de storingsopzichter van de gemeente Zoetermeer.</p> <p>9. Handmatig strooien bij vorst/aanvriezen circa 10 gr/m2 Handmatig strooien vooruitlopend op sneeuwval circa 25 gr/m2. Handmatig strooien ureum circa 1 kg per 15 m2.</p> <p>10. Strooizout wordt door de Opdrachtgever ter beschikking gesteld aan de zoutopslag Argonstraat 25, 2718 SM (Lansinghage).</p>
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### 3.3.5 Meubilair

- 1) Hieronder zijn de van toepassing zijnde beeldmeetlatten, kwaliteitsniveaus en aanvullende eisen gedefinieerd voor het beheeraspect Meubilair.

#### Meubilair

Beheeronderdeel:	Meubilair
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten	<p>In wijkwinkelcentra en schoolpleinen kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meubilair-afvalbak-scheefstand</li> <li>• Meubilair-afvalbak-bevuiling.</li> <li>• Meubilair-geleide-element (palen, hekken, rails)-scheefstand</li> <li>• Meubilair-geleide-element (palen, hekken, rails)-bevuiling</li> <li>• Meubilair-recreatieve voorziening-bank(en) en/of tafelscheefstand</li> <li>• Meubilair-recreatieve voorziening-bank(en) en/of tafelscheefstand</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<p>1. Banken, (half) verharde paden en andere objecten in ruig gras moeten altijd functioneel zijn.</p> <p>2. In overige gebieden incidenteel schoonmaken, rechtzetten en vervangen in overleg met Opdrachtgever (verrekening via Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie').</p>

#### Afvalbakken

Beheeronderdeel:	Afvalbakken
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<p>Kwaliteitsniveau B de voor de beeldmeetlatten in wijkwinkelcentra en schoolpleinen, kwaliteitsniveau C voor de beeldmeetlatten in de overige gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meubilair-afvalbak-vullingsgraad</li> </ul>

Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. In week 51/52 dienen de afvalbakken (incl. eventuele aanwezige adoptieafvalbakken) te worden afgesloten met een losse afsluitklep in de inworpopening. Dit om schade aan de afvalbakken te voorkomen rondom de jaarwisseling. De losse afsluitkleppen dienen weer te worden verwijderd in week 1.</li> <li>2. De benodigde afsluitkleppen worden door de Opdrachtgever ter beschikking gesteld op een centrale locatie binnen de gemeente Zoetermeer.</li> <li>3. Een aantal afvalbakken zijn voorzien van een permanente afsluitklep. Deze dient rond de jaarwisseling uitsluitend te worden afgesloten aan de binnenzijde van de afvalbak zodat hier geen losse afsluitklep meer voor nodig is.</li> <li>4. De PBD en PMD bakken in de wijkwinkelcentra dienen gescheiden te worden ingezameld.</li> <li>5. In de wijkwinkelcentra iedere dag voor 11 uur een ronde bakken legen. Tegelijkertijd het aanwezige zwerfafval in het gehele gebied verwijderen. De rest van de dag dient het aan het vastgestelde kwaliteitsniveau te voldoen.</li> </ol>
------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

#### Plantenbakken

Beheeronderdeel:	Plantenbakken
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	Kwaliteitsniveau B voor de beeldmeetlatten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groen-beplanting-bloembak-onkruid</li> <li>• Groen-beplanting-bloembak-zwerfafval fijn</li> <li>• Groen-beplanting-bloembak-zwerfafval grof</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. De plantenbakken dienen te worden bewaterd indien nodig.</li> </ol>

#### Bladkorven

Beheeronderdeel:	Bladkorven
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Niet van toepassing</li> </ul>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. In het seizoen van medio 15 oktober t/m 15 december biedt de Opdrachtgever circa 10 bladkorven aan haar belanghebbenden aan om collectief blad uit de openbare ruimte te verzamelen en deze op te slaan in een beschikbaar gestelde draadstalen bladkorf.</li> </ol> <p>De ambitie van de Opdrachtgever is om het aantal bladkorven in de toekomst uit te breiden, hier dient Contractant rekening mee te houden. De Opdrachtgever zal hiertoe de levering van de bladkorven verzorgen. De</p>

	<p>Contractant dient de bladkorven te plaatsen, te ledigen en na het seizoen op te slaan. De locatie van bladkorven wordt door de Contractant bepaald, o.a. op basis van meldingen van bewoners.</p> <p>De bovenstaand genoemde aantallen bladkorven zijn indicatief, het aantal kan uitbreiden of afnemen o.b.v. nieuwe aanvragen of gekapte bomen.</p>
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### 3.3.6 Overige

- 1) Hieronder zijn de van toepassing zijnde beeldmeetlatten, kwaliteitsniveaus en aanvullende eisen gedefinieerd voor het beheeraspect Overig (schoolpleinen).

#### Schoolpleinen

Beheeronderdeel:	Schoolpleinen*
Van toepassing zijnde beeldmeetlatten:	<p>Schoolpleinen bestaan uit verschillende beheeronderdelen. Voor alle beheeronderdelen die aanwezig zijn op een schoolplein wordt volledig aangesloten op de beeldmeetlatten die van toepassing zijn op het overige areaal. Dit geldt ook voor de aanvullende eisen die zijn gesteld per beheeronderdeel.</p>
Aanvullende prestatie-eisen:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Uitgangspunt is dat er op één schoolplein Planmatig onderhoud uitgevoerd dient te worden. Dit betreft het schoolplein van de Prins Florisschool (Hodenpijlstraat 2);</li> <li>2. Contractant dient wekelijks (52x per jaar) zandbakken en houtsnipperbakken bij scholen aan te vegen inclusief hieronder genoemde werkzaamheden;</li> <li>3. Het aanvegen rondom de zandbak en/of houtsnipperbak met een breedte van circa 3 meter. Verzameld zand in de zandbak deponeren, houtsnippers in de houtsnipperbak deponeren mits vrij van ongerechtigheden. Verontreinigd zand en houtsnippers dienen afgevoerd te worden.</li> <li>4. Indien nodig de houtsnippers in de bak gelijkmatig verdelen.</li> <li>5. Verwijderen van zwerfvuil, glas, dieren uitwerpselen e.d. uit de zandbak/ houtsnipperbak.</li> <li>6. Schoonmaken van roosters en roosterbakken bij ingangen.</li> <li>7. Langs gevels, hekwerken, fietsenrekken en obstakels op schoolpleinen mag het onkruid hoogte niet hoger zijn dan 10 cm, dit in afwijking op beeldkwaliteitsniveau B voor onkruid op de rest van het schoolplein.</li> <li>8. Er mogen geen bladophopingen voorkomen.</li> <li>9. In het winterseizoen dienen gevels vrij gemaakt te worden van begroeiing, takken, struiken e.d. Daarnaast dienen</li> </ol>

	<p>klimplanten van ramen en boeiboorden verwijderd te worden.</p> <ol style="list-style-type: none"><li>10. De werkzaamheden (lid 1 t/m 8) voor maandagmorgen 10.00 uur (tien uur) uitvoeren. Indien maandag op een feestdag valt de eerstvolgende werkdag.</li><li>11. Contractant dient zijn contactgegevens met de scholen te delen, zodat bij vragen en meldingen contact kan worden opgenomen.</li><li>12. Onveilige situaties of zaken die het gebruik belemmeren (bijv. kale plekken of kuilen in gazons) dienen als verbetervoorstel aangedragen te worden.</li><li>13. Werkzaamheden die uit de verbetervoorstellen naar voren komen dienen in de vakantieperiodes, in afstemming met de school, uitgevoerd te worden (niet zijnde dagelijks onderhoud).</li></ol>
--	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

*\*De mogelijkheid bestaat dat het onderdeel schoolpleinen uit de scope van de Overeenkomst wordt gehaald, in dat geval vindt geen verrekening plaats.*

### 3.3.7 Onderhoud op basis van regie

Van de Contractant wordt verlangd dat hij bepaalde werkzaamheden op basis van regie verzorgd. Het betreft werkzaamheden die plaatsvinden op regie van de Opdrachtgever, waarbij daadwerkelijk gemaakte uren en inzet in rekening gebracht worden. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan het afhandelen van meldingen (met inachtneming van het bepaalde in paragraaf 3.3.9) en overige servicewerkzaamheden.

Voor het uitvoeren van werkzaamheden als bedoeld in deze paragraaf geldt dat Opdrachtgever hier in principe vooraf mondeling of schriftelijk goedkeuring op geeft. Hiertoe dienen Contractant en Opdrachtgever nauw overleg te voeren, maar het vooraf opstellen van een offerte of kostenraming is over het algemeen niet noodzakelijk. De Contractant dient de werkzaamheden wel bij te houden en deze achteraf te overleggen in de maandrapportage (zie paragraaf 2.4) en het uitvoeringsdossier (zie paragraaf 2.7). Facturatie van de gemaakte uren is toegestaan na ondertekening van de urenstaat door de Opdrachtgever.

Voor het verrekenen van de inzet van arbeid en materieel gelden de tarieven als opgenomen in de Inschrijfstaat 'Onderhoud op basis van regie' (bijlage 7). Eventueel kunnen tarieven van ontbrekend materieel in deze inschrijfstaat in onderling overleg aanvullend overeengekomen worden, waarbij deze aanvullende tarieven in dezelfde lijn dienen te liggen als de reeds overeengekomen tarieven. Indien er bij het uitvoeren van de werkzaamheden als bedoeld in deze paragraaf gebruik van materiaal plaatsvindt, dient Contractant hiervoor zorg te dragen en vergoedt de Opdrachtgever de daadwerkelijke kosten van dit materiaal. In voorkomende gevallen is het ook mogelijk dat de Opdrachtgever materiaal ter beschikking stelt. Eventuele kosten voor materiaal die de Contractant maakt, dienen eveneens te worden overlegd als onderdeel van de maandrapportage (paragraaf 2.4) en het uitvoeringsdossier (paragraaf 2.7).

### **3.3.8 Huisvaderschap en samenspraak**

Van Contractant wordt een proactieve, zelfstandige en betrokken houding verwacht, waarbij steeds passende kennis, kunde en capaciteit wordt ingezet. De Contractant dient het areaal als goed huisvader te onderhouden en betrokken te zijn bij de ontwikkelingen en uitdagingen in het areaal. Contractant is verantwoordelijk voor het onderhoud als beschreven in dit Programma van Eisen, maar dient zich bewust te zijn van zijn rol en er wordt verwacht dat opvallende zaken of afwijkingen in het areaal direct worden opgelost of gemeld, ook wanneer deze buiten de scope van de Overeenkomst vallen. Daarbij fungeert de Contractant ook als aanspreekpunt van belanghebbenden in het areaal.

Contractant zet zich optimaal in om participatie (en samenspraak) te bevorderen. Hierin zal zij proactief handelen en zullen kansen worden benut.

Het gaat hierbij om belanghebbenden, belangengroepen, verenigingen, scholen en bedrijven die een idee hebben over het beheer, een andere inrichting en/of een ander gebruik van de openbare ruimte faciliteren, ondersteunen en stimuleren. Voorbeelden van dit soort initiatieven zijn een voedselbuurtbos, natuurtuin, knotgroepen, adoptiegroen, zwerfafvalprikkers, adoptieafvalbakken, Tiny Forest, boomfeestdag etc. Uitgangspunt bij samenspraakinitiatieven is dat wordt ingezet op de zelfwerkzaamheid en de creativiteit van initiatiefnemers. Het gaat altijd om co-creatie tussen initiatiefnemer, Opdrachtgever en de Contractant met als doel de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen en/of de cohesie in de buurt te versterken en/of de tevredenheid over de openbare ruimte te verhogen.

Initiatieven die binnenkomen worden in onderling overleg tussen Opdrachtgever en Contractant beoordeeld op haalbaarheid. Indien het initiatief haalbaar wordt geacht, stelt de Contractant een plan op om het initiatief verder vorm te geven. Onderdeel van dit plan is een financiële paragraaf met daarin een kosten-baten analyse van het initiatief. Na goedkeuring van de Opdrachtgever kan het plan worden uitgevoerd.

Van de Contractant wordt een proactieve rol verwacht om samenspraak en andere initiatieven rondom (het beheer van) de openbare ruimte aantoonbaar te stimuleren, ondersteunen en te vergroten.

#### **Signalering graffiti en beplakking**

Contractant dient gesignaleerde graffiti en beplakking op gemeentelijke eigendommen direct na constatering aan Opdrachtgever te rapporteren door middel van een foto + locatie + datum van signaleren.

De werkzaamheden met betrekking tot het verwijderen van graffiti en beplakking vallen buiten de scope van de Overeenkomst.

### **3.3.9 Afhandeling meldingen**

Van de Contractant wordt verlangd dat hij de meldingen met betrekking tot de openbare ruimte en in het kader van de Opdracht verzorgt en afdoet conform onderstaande termijnen.

Meldingen van inwoners van de gemeente Zoetermeer komen binnen via de app BuitenBeter.

Contractant dient meldingen af te handelen via BinnenBeter. BinnenBeter is een integrale SaaS-oplossing die gemeenten ondersteunt bij efficiënt en effectief afhandelen van meldingen in de openbare ruimte. De meldingen die betrekking hebben op de prestatie-eisen worden door de gemeente Zoetermeer (rechtstreeks vanuit BinnenBeter) doorgestuurd ter afhandeling door de Contractant. De gereedmelding van de actie door de Contractant gaat via het platform richting de Opdrachtgever.

Contractant dient meldingen correct, tijdig en volledig af te handelen.

Vanaf het moment van registratie van een klacht of melding wordt het aantal dagen bijgehouden totdat die klacht of melding is afgehandeld. Meldingen dienen binnen de onderstaande termijnen te zijn afgehandeld:

- Spoed (in een situatie van direct gevaar of een onveilige situatie): binnen 3 uur;
- Overige meldingen: binnen 5 werkdagen.

Als het hanteren van bovenstaande termijnen vanwege de aard van de klacht niet mogelijk is, moet hierover tijdig met de Opdrachtgever worden overlegd. Deze termijnen kunnen worden verruimd alleen met toestemming vooraf, schriftelijk of per e-mail, van de Opdrachtgever. Als meldingen niet binnen de gestelde termijn zijn afgehandeld, wordt elke dag dat ze te laat zijn afgehandeld meegeteld in de beoordeling.

Het afhandelen van de meldingen die direct voortkomen uit verplichtingen die in deze Overeenkomst bij de Contractant zijn belegd, bijvoorbeeld omdat ze voortkomen uit een van toepassing zijnde beeldmeetlat, komen niet voor verrekening in aanmerking. Meldingen die zien op extra werkzaamheden die niet zijn belegd bij de Contractant, bijvoorbeeld omdat ze geen onderdeel uitmaken van een van toepassing zijnde beeldmeetlat, worden via serviceonderhoud uitgevoerd door de Contractant en komen daarna wel voor vergoeding in aanmerking. Contractant dient daarom te registreren welke meldingen wel en welke meldingen niet voor verrekening in aanmerking komen.

In 2025 zijn er ca. 700 meldingen doorgestuurd naar de aannemer van het Integraal onderhoud op dat moment.

De eis is dat Contractant zich inspant om de hoeveelheid jaarlijkse meldingen die zijn toe te schrijven aan de wijze waarop de Contractant de werkzaamheden uitvoert gelijk blijft of verminderd. Hieronder valt ook het correct, volledig en tijdig afhandelen van meldingen die toe te kennen zijn aan de scope van de Overeenkomst. Contractant dient in de maandrapportage een overzicht te maken per maand hoeveel meldingen er zijn en deze voor de duur van de Overeenkomst per jaar te vergelijken. Daarnaast dient de trend van het aantal meldingen per categorie bepaald te worden en inzichtelijk te zijn in hoeverre conform de afhandelingstermijnen is gewerkt.

### **3.3.10 Biodiversiteit**

De Opdrachtgever vindt biodiversiteit een belangrijk aspect bij het beheer van de openbare ruimte. Doel is dat de bestaande biodiversiteit minimaal wordt behouden en wordt verhoogd waar het kan. De eis is dat de biodiversiteit die toe te schrijven is aan de werkzaamheden uit de

Overeenkomst minimaal gelijk blijft. Anders verwoord, het minimaal in stand houden van de bestaande soorten flora en fauna.

### **3.3.11 Verbetervoorstellen inrichting en beheer**

De Contractant is verantwoordelijk voor het doen van verbetervoorstellen ten aanzien van inrichting en beheer in het kader van het verhogen van de veiligheid, functionaliteit, duurzaamheid en schoon en aantrekkelijkheid van de openbare ruimte.

- Verbetervoorstellen in beheer (vaak initiatief Contractant): kan iets slimmer worden vormgegeven waardoor het beheer eenvoudiger wordt? Ander type groen dat beter aansluit bij de functie? Onnodige elementenverharding opdoeken?
- Verbetervoorstellen (her)inrichting (vaak initiatief van belanghebbenden): zoals speelplek, pleintje, groen, samenspraak organiseren in samenwerking met de Opdrachtgever.

### **3.3.12 Advisering projecten**

Gedurende de looptijd van de Overeenkomst bestaat de mogelijkheid dat er projecten plaatsvinden in het areaal, bijvoorbeeld van civieltechnische aard.

In degelijke gevallen kan de Contractant een adviserende rol vervullen, waarbij:

- Contractant een advies uitbrengt op ontwerpdocumenten. Doel van het advies is het borgen van het effectief en efficiënt kunnen onderhouden van de aan te leggen openbare ruimte.
- Contractant aanwezig is en adviseert bij het opleveren van een project. Doel hiervan is het borgen van een soepele overdracht van aanleg naar onderhoud en het vroegtijdig signaleren van eventuele afwijkingen.

### **3.3.13 Social Return On Investment**

Opdrachtgever heeft als doel om met het inkoopbeleid invulling te geven aan het sociaal beleid van de gemeente. Ook in deze Overeenkomst wordt invulling gegeven aan Social Return. Zie hiervoor bijlage 14 Uitvoering Social Return.

Het verantwoorden van het nakomen van verplichting op het gebied van Social Return gebeurt via de maandrapportage (zie paragraaf 2.4).

### **3.3.14 Optionele scope**

Als onderdeel van de Overeenkomst wordt een Optionele scope opgenomen voor kleine projecten. Hiervoor gelden de volgende randvoorwaarden:

- De Optionele scope betreft kleine projecten in de openbare ruimte binnen het areaal van de Overeenkomst, bijvoorbeeld een kleine reconstructie en/of het vervangen van bestrating voor groen met een maximale omvang van € 150.000,- per project.
- Op het moment dat de Opdrachtgever de intentie heeft om een klein project bij de Contractant in te kopen, stelt de Contractant hiervoor een marktconforme offerte, voorzien van een open begroting, op. Hierbij maakt de Contractant gebruik van reeds geldende (eenheids)prijzen, zoals deze mogelijk zijn opgenomen in de RAW Raamovereenkomst of voor het Onderhoud op basis van Regie. Ontbrekende (eenheids)prijzen worden door de Contractant marktconform afgeprijsd en op verzoek

van de Opdrachtgever onderbouwd. Opdrachtgever beoordeelt deze offerte onder andere op marktconformiteit.

- Opdrachtgever heeft de mogelijkheid om deze kleine projecten op te dragen aan de Contractant, maar is hier niet toe verplicht. Opdrachtgever kan er ook voor kiezen om een dergelijk project bij een derde in te kopen, bijvoorbeeld wanneer de offerte volgens de Opdrachtgever niet marktconform is of wanneer de Opdrachtnemer aangeeft niet over de benodigde capaciteit te beschikken.
- In geval de Opdrachtgever een lopende (raam)overeenkomst heeft voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden, komen deze werkzaamheden niet in aanmerking voor de Contractant.
- Een project met een financiële omvang groter dan € 150.000 valt buiten de optionele scope en wordt door Opdrachtgever via een passende aanbestedingsprocedure ingekocht.
- Het totaal aan kleine projecten dat door de Opdrachtgever kan worden opgedragen binnen de Overeenkomst is gemaximeerd op een bedrag van € 2.000.000. Dit is het maximumbedrag gedurende de maximale looptijd van de Overeenkomst, inclusief verlengingsoptie. Indien dit bedrag is bereikt, vervalt de mogelijkheid van de Opdrachtgever om kleine projecten via deze regeling aan de Contractant op te dragen.